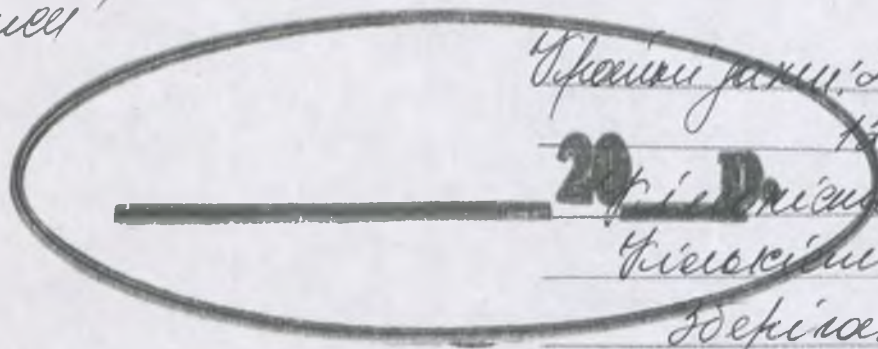

Архів з бідою
Горніківсько-Тараканська округа ОУУ

ПАШКА 11

для паперів

Суєтсько-кошицький огледач на кроміка
порії „Тісні з церквою“ [Горніківсько-Тараканської
округи ОУУ] (кошицькі: Таракань, Таракань, Мона-
стирська, Кошицька на імені) за квітень-червень
1946р. (в ілюстраційному збірні до
„Тісно з церквою“ по селах: Кошицька, Кошиць, Таракан,
Дайів (червень, 1946р.), заступник про. Союз. Єдина книга церков-
кошицької церкви з краєзнавчою в церкві за 28
травня 1946р.)
Машиннопис

Українська: 28 травня 1946р
12 вересня 1946р
20 лінійно-ручково в: 4
Число ліній в: 54
Здеріжани: кошицько

XX X
XX X
Чортківщина XXX
XX X
XX X
XX X
XX X
XX X
XX X

Самспільно-політичний огляд

ТА

ВІСТІ З ТЕРЕНУ

/ за мм.квітень, травень і червень 1946/

XX X
XX X
XX X
XX X
XX X
XX X
XX X
XX X
X ooo X ooo X ooo X ooo X ooo X ooo X ooo X
XXX o XXX o XXX o XXX o XXX o XXX o XXX o XX
XXXXX-XXXXX-XXXXX-XXXXX-XXXXX-XXXXX-XXXXX-XXXXX-XXXXX
XXX-o-XXX-o-XXX-o-XXX-o-XXX-o-XXX-o-XX
X ooo X ooo X ooo X ooo X ooo X ooo X ooo X
XX X
XX X
ooo ooo ooo ooo ooo ooo ooo ooo ooo ooo ooo
o o

С У С П І Л Ь Н О - П О Л І Т И Ч Н И Й О Г Л Я Д
/ за мм.квітень, травень і червень 1946 р./

Б і л ь ш о в и ц ь к а д е р ж а в а .

У звітному часі між 10-15 квітня вибирається військово-поліційні гарнізони, що в часі тримісячного постою по селах на підзвітному терені крім охорони т.зв. Виборів до В.Р.СРСР, вели широко загрозу боротьбу в революційно-повстанчо-визвольним рухом українського народу в усіма засобами поліційно-збройного терору, питомого більшовицьким поліційним державним органам, допомагаючи рівночасно районним окупаційним чинникам у грабеджі населення різними державними драчками, залучуючи частину автотонного населення до боротьби в визвольним рухом українського народу, закладанням станиць стрибків для збройних акцій та вербування по селах маси агентів для скрито-агентурної роботи.

З відвідом гарнізонів загаль населення свобідніше віддихнув. Надходяча весна та заострення на міжнародно-політичнім овиді зроджують надії в народі на близьку світову війну, що в розумінні має з рівноважна з упадком зненавидженої радянської держави і покращанням долі нашого народу. Оці бажання і сподівання збройного конфлікту між англо-американським блоком і СРСР, що проявлялися в безнастанному говоренні населенням про "неминучу і скору вже війну", розвіває завято більшовицька, масова, крикливо пропаганда як офензивна акція проти війни. Виступ "Генералісімуса" Сталіна у відповідь Черчілю, а в слід за цим крик радянської всієї преси проти війни і такі ж виступи на влаштовуваних мітингах по селах кажуть сумніватися до деякої міри населення в визначуванні загально дати, ворожби та пророцтва про скору війну. У слід за цим пішла поліційна заборона з боку держави говорити про війну.

Цій офензивній акції проти війни, веденій засобами пропаганди з поліційною заборною, з допомогою приходять продовжуваний збройний терор окупантськими бандами внутрішніх загонів НКВД, що нещодавню живу, збройну і умасовлену силу ваступають своєю спеціальністю і зміненою тактикою боротьби в нашим революційно-визвольним рухом, опертою на умасовлену агентуру, підготовану до цього ще підчас пам'ятного і дошкульного зимового збройно-поліційного "нажиму" окупанта в метю закріпити радянську владу на підзвітному терені.

Треба підкреслити, що про близьку, неминучу третю світову війну широко говорили, не лише українське національно свіоме й політично вироблене громадянство, але про неї говорили представники більшовицької адміністрації у райцентрах росіяне, жида і поляки та другі. У звітовому часі з випадки, що в райцентрів вибирається в ролітам різні партійні головно москалі, що їх за деякими даними перекидувано на інші навіть республіки чи області, де вони мали жити замасковано як цивільні, а на арену дій вийти щойно по програвій Сталіном війні, щоби вже в підпілля продовжувати місію компартії у світовому масштабі, підготовляючи світову революцію. Такі факти населення пояснювало собі, що москалі вже тікають в московщину, щоби в розвалі СРСР у близькій війні не стати жертвою народ-

нього гніву за насильства, грабежі, що згадає партизці безкарно довершували на мирному населенні за час свого побуту в тутешньому терені на якійнебудь державній роботі. Говорено це в більшовицьких райцентрах потайки і широко говорено по наших селах. Говорили українці зі СЗЗ і ЗУЗ, говорили ляде інших національностей. Усі заінтересовані війною – розвалом СРСР, що його так дуже бажають. Сталінська "дружба народів" СРСР не витримує в цьому відношенні критики в його – сталінському відношенні.

С о ц і я л ь н а сторінка життя у звітовому часі заслугує на більшу увагу. Це в березні йде на широку міру закрозна підготовча акція веснянних посівів. У пресі появляються статті за обсів яринними культурами всієї необсіяної озиминою посівної площі. В цій справі скликають в кілька разів у місяць голів і секретарів сільрад та сільських агрономів на наради. Вимагають від них докладних підрахувань зимових і яринних посівів. Обіцяють і подекуди дають зерно на посіви тим, що не мають чим засіяти землі /західняки-переселенці в окраїнних ЗУЗ – за лінії Керзона.

Щоби на час засіяти землі вводять т.зв. супруги, обвантажуючи коней планонормами зобов'язанням їх власників обсіяти крім своєї ще й землю других власників /інвалідів "вітчизнянної війни" урядовців, вдів, сиріт, підсобну землю більшовицьких дуків в партії чи нквд і інш./ Це не на руку господарям – власникам коней. Вони нарікають і деякі з них продають коней щоби, як це називають не "виграбляти панщини". Про скількість посівної площі сільради і агрономи зобов'язані щопенно звітувати у райземвідділі, що вони нерядо і фальшиво роблять, обдурюючи радянську владу. Мимо всего сотки гектарів землі стоять необсіяні, а поверхня землі зарахована для прибутку державі во збіжєвих поставок від селян в майбутньому господарчому році.

Приваємість сталінських яничарів, що кватрують гарнізонами в деяких підлісних або "бандеровських" селах та існування станиць стрибків в багатьох наших селах дає змогу і відвагу /менше боються повстанців/ сталінським гайдукам в районів повести інтензивну акцію за закріплення рідко існуючих та створення нових колгоспів в терені. Згадані сталінські гайдуки зі збройними охоронами спецвідділів вв. нквд і подекуди наших яничар-стрибків вештають по селах, виголошують мітінги про "щасливе" життя в колгоспах, граблять "політично-підозрілих" селян в худоби та іншого господарського устаткування, забираючи це до дуже чинних колгоспів, селян виселяють на сусідні села, або й Сибір чи на роботи в Донбас, Шантажом, терором, застрахуванням і ложкою пропагандою заставляють селян підписувати заяви "добровільного" вступлення в колгосп. На голови початкових колгоспів, що їх землю обрабляють вже тракторами і інвентаром записаних спільно, назначують звичайно авторитетних серед населення лядей – бувших голів "Просвіти", кооперативи, "Рідної Школи" тощо, затыгаючи їх шантажами, арештуваннями й за ціну зобов'язання сповняти цю "почесну роль радянської лядини" супроти держави і народу", звільняють по підписанні заяви "добровільного" вступу в колгосп. Колгоспів акції на перешкоді у звітньому часі крім укр. повстанців, що розбивають колгоспи, роздаючи їх майно селянству та нищать трактори, ще й масова поява українських закріпощених у колгоспах

селян за Збручем напідв'їтньому терені вже від ранньої весни, що цілими десятками ходять по наших селах за прошеним хлібом і розказують туйньому населенню про свої нужденні заробітки у колгоспах, про невиплату зарядом колгоспів за трудовні, про виплату вінсованим, вігнилим збіжжам, про крадіж зарядами колгоспів колгоспного майна і т.д. Населення це слухає і бачить крім цього драгтиву одежу і зовнішній вигляд своїх братів в "колгоспного раю", що відбирає охоту, але і зроджє жах перед колгоспами, що їх тут більшовики хочуть захвалюванням і шантажами заснувати. Такий стан і розуміння справи селянами ще більше прив'язує наш селянський загая до індивідуального господарства. Селянин знає, що індивідуальне господарство в СРСР - це запорука хоч не завжди мати свій кусок насущного хліба, не бути прошаком на багатій українській землі, не жити в зарплати, не відробляти трудовнів і станхановських понаднорм та не бути залежним від держави-поміщика.

В місяці травні проходить наложена державою грабуї-позика. Ця "добровільна" позика державі грошей, як і всі більшовицькі зарядження виконується нашим населенням під терором. Вона до речі була дуже великих розмірів. На села накладено від 20 до 150 тисяч тисяч карбованців. На район пересічно припало від 1500000 до 2000000 крб. Кожний громадянин мусів в 100% наложєну йому "добровільно" позикку державі "позичити". Коли не мав чим заплатити, то сталінські гаїдуки забирали во стайні навіть останню корову, не поминаючи ні інвалідів, ні вдів "вітчизняної війни". Заграблену корову можна було викупити ціною сплачення позики, що її прикметник "добровільна". Було багато випадків, що селяни "позичали" державі гроші плачучи і платячи ними за свої корови в стайні, якої продавці в районів часто навіть не бачили своїми очами. На позикку селяни випродували навіть одежу з хати, щоб врятувати зафантовану корову, коня чи інші речі в господарстві. Тут уже не приходить ся говорити про методи стягання державою податків, які не є добровільні, а примусові. Чи може собі хтось подумати, що завеликі, або не-має гроша? Може але не в СРСР - в царстві безправ'я і насильства. Коли ваяти під увагу, що селянина держава лише здирає державними налогами, байдуже чи "добровільними" чи примусовими, бо вони де факто лише примусові, а крім цього ще врахувати це, що всякі вагони внутрішних військ режиму наживаються з селянина враз в районною голотою, яка часто під різними претекстами грабить населення для наживи, то не диво, що селянство живе досить нужденно, серед матеріяльних нестач, не говорячи вже про одежу, яку має в власного домашнього виробу.

Не краще живе тепер і робітник в радянській державі. Він зарплату побирає за старими ще передвоєнними тарифами. Купити за ціну свого заробітку кунити сьогодні дуже мало, коли врахувати високопроцентову обнижку вартості карбованця. Живе в нужді. Допмагає собі спекуляцією, відробляючи норми в голоді і холоді. Тихо нарікає на свою долю і на державу, яка його використовує немилосердно. Більше причин бути невдоволеним і нарікати на державу і її-режим має робітник, що не дістає ніякої заплати за свою роботу, а працює задармо як штрафняк за різні провини перед державою /скрився від мобілізації в ЧА, даєся розброїти як стрибок, втік з ЧА, втік з робіт в Донбасу, втік в Сибіру і т.д./ Про соціальне забезпечення робітника можна скавати, що держава стягає на

таке з зарплати, але користі з цього робітник не має ніякої.

Службовці, що мають свої приватні маєтки /господарка і інше/ живуть лише за рахунок свого приватного майна, а зарплата є лише допоміжним засобом до життя. Платня, як і в робітників, за передвоєнними тарифами. Ціни на продукти високі і бракує їх. Службовці поза своєю фаховою працею на години і поза годинами, займаються також спекуляцією. Зокрема службовці радянської безпеки та адміністрації допускаються різних драчок на населенні, що їх доконують в часі поїздок на села. Мимо цього, що вони є краще державою платні і мають доступ до розподілу майна /продукти харчові, одяга і інші фабрикати/. Ці живуть без порівняння краще. Живуть коштом селянина, робітника чи непартийного службовця. Вчительству в його недостатках допомагає село. Дешевше мешкання, дешевше, а нерідко і безплатне прохарчування, більше проста ноша - це те, що учительству народних шкіл дає село. Сдначе ніхто з вчителівства в ССР, не є в силі підпомогти в нужді своїй рідні, яка залишилася дома, до чого нерідко вчителі-східняки признаються, коли вірять, що слухач не донесе органам НКВД. Допомогу родині дають цим же способом в її членів забирають до себе на притулок.

Ч и н ш и к и Н К В Д і Н К Г Б у звітовому часі вдержують режим, питомий тому що був у попередніх трох зимових місяцях сильного збройного "нажиму" у відношенні до наших революційних кадрів і загалу населення. Щоби не послаб він на силі, місце збройних кільканадцятитисячних банд режиму, що діяли масою опановуєчки, опановуючи і пенетруючи всі населені пункти, відкритий і закритий ~~режим~~ терен, займають спецвідділи військ НКВД /човонопагонники/, що розташовуються головню у приліських селах районів в визначеним тереном своєї оперативної виконності так, що ні одна оселя не остає без їхньої "опіки".

До їх тактики треба замітити, що діють досить роздвіблено - по 3-15 чоловік по лісах, полях і селах. Вони завжди всюди днями і ночами. До помочі беруть стрибків. Разом з ними ходять на облати по лісах. Водять їх на засідки, які роблять по лісах, полях, огородах і селах на стежках, під хатами і т.д. Висилають спеціально вишколених розвідників по лісах і полях, яких завданням є слідувати за появою "бандерів". Вони вештаються днями і ночами. По лісах роблять знаки галузками, кладеними в місцях, де кватирують чи переходять повстанці, чим дають знаки гарнізонам про ці місця. Крім цього негайно або знаками-сигналами, або особистим повідомленням найближчих гарнізонів про появу повстанців, алярмують їх для акцій проти них. Винаходять при помочі маси розвідників і сексотів криївки в лісах і полях. Підозрілі райони лісів, або піль докладно перешуковують звичайно в позитивним для них вислідом, завдаючи нашим рядам втрат.

Послугуються провокативними групами, зложеними з оголошених в повиню і звлених повстанців, що стали в їх руках провокаторами і водять ці групи, шукаючи зв'язків з повстанцями через невідомих цих рафінованих триків людей /зв'язковими, станичними, сарітарками, селянами/. Створюють т.зв. "трикутники смерті": діють в усіх селах району активно, а кілька сіл де заходять повстанці; або можуть заходити залишають спокійними, щоби там зігнати "безпечно" - більшу скількість повстанців, або жінок в підпілля, а піз-

ніше роблять там більшу акцію і деколи вбивають там, або ловлять живими повстанців /Коропеччина/.

Дають зброю комсомольцям, яким доручають слідити за повстанцями і їх вбивати, або повідомляти найближчі гарнізони при допомозі спецзв'язкових /Монастиреччина/.

Під маскою українських повстанців крадуть в селян безроги, кури. Раолять зі скринь одежу і при цім повивають селян. Комсомольців намовляють-наказують вдавати загрожених від більшовиків і ховатися разом з підпільниками, щоби враджувати голоті місця їх перебування, або грабити під маскою повстанців селян /Бережанщина/. Під маскою повстанців ходять ніччю перебрані яквд-исти по селі та збирають хліб, масло, яйця, а пізніше побивають селян, що дають ці харчі "повстанцям". Таємно залазять зночі до будинків господарів і кватирують скрито днем, пробуючи господарів, чи вони зголосять про це гарнізонам. Якщо не зголосять, то арештують цих господарів, граблять їх майно, а їх самих сильно побивають /Золото-Потіччина/. При зустрічі з повстанцями в селі стараються стрілами запалити кілька господарств.

На всім переводять ширші облави на ліси поля і села з "одна-ними силами гарнізонів районів, або й областей /Бережанщина, Копичинеччина, Підгаєччина, Борщівщина, Тлустеччина/.

Усі ці згадані рафіновані трюки мають на цілі вбити клина між загаль українського населення і кадри революції. Хоче окупант унеможливити не то поміч від населення для повстанчих кадрів, але навіть про саму їх появу, щоби населення з місця зголошувало до органів радянської державної безпеки. Ворог хоче руками народу нищити його революційно-визвольну боротьбу.

Стрибки, що їх станиці створено по селах в часі зимового збройного терору, окупант втягає до збройних акцій та агентурної роботи у боротьбі з революційними кадрами та затуляє до помічі грабежі селянства поставками, маючи в руках зброю, силою обставив старту взарядом в ворожих руках і охоче чи примусово виконують накази окупантської влади.- Це наскрізь негативне явище в терені. До села тяжче підійти повстанцеві. Трудно зробити прилюдний виступ нашим пропагандистам. Населення мусить боятися стрибків, алає більші державі поставок і платить більші грабуї-позики і т.п. Село є сковане. До нього трудно доступити. Поведена нами збройна боротьба проти стрибків, дала нам позитивні висліди. В деяких районах вдалося розігнати стрибків /Тлустеччина, Заліщеччина, Бучаччина, Борщівщина, Підгаєччина/, а в деяких районах лише частинно розігнати /Коропеччина, Монастиреччина, Бережанщина/. При допомозі зброї та пропагандивної роботи через звернення до стрибків, насвітлюючи їхню злочинну, зрадницьку роботу на службі ворога проти рідного народу в його визвольній кровавій боротьбі. По переведеній акції стрибки кидали зброю, або звертали її проти ворога /Заліщеччина/. Багатьом станицям стрибків більшовики відібрали зброю, щоби не повдавали "бандерам". Стрибки, залучені на службу силою не хочуть загально служити ворогові, ~~цяхтудехххехрхихихх~~ ~~нйяхххххххххххххх~~ за малими виїмками, що туди вже раньше, або в часі ними поступила голота для наживи, рятунку мізерної своєї шкіри, як штрафний елемент і т.п. Стрибки - це явище, що його повністю рівними засобами і методами треба ліквідувати - щоби не дозволити окупантові нищити народу своїми руками. Проливаючи братню

кров і довершукчи самонасильства в користь кровожадного окупанта, що-це ще в пропагандивній площині використовує, пояснюючи це явище, що народ бореться проти його "найбільше кровожадних ворогів, чужих агентів - українсько-німецьких та хто більше дасть /за О. Вишнев/ націоналістів".

Найбільше ворогові-окупантові у боротьбі з нами приносить користь агентура.- Це є у ворожих чинників найкраща зброя, що нема нам, як підпільній організації завдав окупант найбільше ударів. В цьому тримісячному періоді лише за агентурними даними, добутими ворогом від сексотів, агентів внутрішників паде багато кривок, що в них гинуть повстанці. Горить в зв'язку з цим багато господарств, переводять сталінські органи безпеки масові арешти, васуджують багато людей на 10-20 літ тюрми чи тяжких робіт. Граблять сотки господарств і сотки виселяють, частину з них заганяють в колгоспне ярмо. Сексоти-агенти - це ява-міяма, що її треба випалювати безпощадно вогнем, залучити до боротьби проти них крім спец-служби широкі лави охочих громадян.

У кожному райцентрі є від 10-15 службовиків МВД, таке ж саме число є в М'Б. Щодо національного походження - це москалі, українці зі СУЗ і деякі /іх мало/ іншого національного походження. Їм до помочі є оперативні групи вв.МВД на район іх приділено від 100-200 чол. залежно від нашої активності. Іх розміщено переважно в підлісних селах, або більше підозрілих, де є прояви нашої боротьби-більше пошквалені. Про моральну вартість цих людей треба сказати, що це люди наживи, садисти, ворожі боротьбі нашого народу. Це елемент продажний, що нерідко створює ситуації /арештує зовсім невинних людей/, щоби брати кабарі. Беруть скрито одні перед другими. У звітному часі більше, як колисьбудь виїздили згадані службовці з райцентрів разом з родинами. Ніхто не знає куди... На іх місце приїздили інші, нічим від попередніх не інші. Ведуть цю ж саму політику твердо, насильства, шантажу на живих людях, а навіть розкопуючи могили Героїв та зкидають хрести з іх могил. Не треба забувати, що між цю голотою є ідейні комуністи, що йдуть на все, щоби знищити визвольну боротьбу українського народу. Є дані, що між собою говорять про неминучу війну між СРСР а Англією і Америкою. Вірять в виграну ворожого ім блоку. Виходу з ситуації для них немає. Мусять продовжувати зачате діло - служити Сталіну й компартії за краще життя, за наживу, що на практиці приміюють.

Н а р і д у масі вороже ставиться до більшовицької держави. Не легко йде їм на вислужницьку роботу. Чулий на агентуру ворога, викриває перед повстанцями окупантських вислужників та домагається на них карі. Не дається обманути всяким ворожим підступам. Орієнтується у всяких провокаціях. Виробив збірку конспірацію. Усі зарядження влади виконує виключно зо страху перед терором. Не буде ніхто говорити проти більшовиків, як не є певний за цього, що йому звіряться. Скриває в своєму серці ідї нешависти до окупанта і пригашує вогонь мести на ньому за всі звірства довершувані повсякденно на його живому організмі. Народ мовчить і кде, вислухуючи примусово більшовицьку брехню на мітингах чи вичитуючи її в пресі яка служить переважно, курцям за "курительну бумагу" - Жде на розвал більшовицької держави. Хочє його вже. Вірить в катастрофу біль-

повизму. Нерав селяни піддержують повстанців на душі. Все дадуть, щоб лише до них не заходять, бо за це слідує терор, вивіз на Сибір, смерть.

У культурній ділянці життя більшовики намагаються в слід за політичними концепціями накинути нашому населенню культуру "старшого русского брата", режамуки її як вищу культуру від всіх слав'янських народів, а навіть інших народів. У зв'язку з цим іде постійне намагання нищити в народі побутовщину /звичаї, обичаї, пісні книжки - усе, що носить зразки національно-моральних вартостей народу/, а на їх місце давати свою більшовицьку мораль /деморалізацію/, у звичаях, піснях, обрядах. Висвітлюють і творять в літературі поезії культу тракторів, літаків, колективного ладу життя, стахановщини, героїзму боротьби за радянську державу у "вітчизнянній війні" виграній лише завдяки "старшого русского брата" і геніальному керівництву Сталіна і партії, соцзмагання, п'ятилітки як мудрого твору Сталіна і т.д. а опрекидають культ всего в поезії звичаях і обичаях, що носить національну закраску, чим народ жив колись, що творив своєю працею, кров'ю, що веде до самостійности, а не радянизації нашого народу, до комунізму. Ця згадана вище ідея-кольпортується зараз всіма засобами пропаганди. Преса широко підносить культ "старшого брата", його заслуги для нашого народу у визволенні від німецького загарбника, підкреслює конечність підпорядкування інтересів українського народу рускому, як кровно в ним на протязі століть спільної історії пов'язаному, як "старшим братом", що лише в московщині у спілці може жити і розвиватися український народ, бо без опіки москвичами український народ став би змарядям чужого імперіялізму - звичайно німецького. Над поширенням цієї ідеї працюють і радянські видавництва, що є під контролем партії і мусять видавати це, що пособляє радянизації нового життя населення, яку більшовицька "верхушка" хоче осягнути через залучення широких мас народу ЗУЗ до визнавання ширених крикливо ідей культу - російського расизму, мови, звичаїв, обичаїв словом усього, що через вивищення москаля веде до нищення національної культури та знищення всякої думки про самостійне, незалежне його життя, а закріплення через радянизацію більшовицької влади в терені. Для такої роботи працюють кіна, театри, клуби.

Однак ця ідея є далека й чужа нашому загалові. Тимбільше стає вона чужою і огидною, що її носії в практичному житті не закріплюють, а опрекидають це, що голосять у пресі, виданнях, клубах, театрах і кінах. Народ бачить і на своїй шкірі переносить експерименти цієї "вищої" культури зглядно її носіїв. Часті грабежі, побої, неморальна поведінка більшовицьких "хордів" у відношенні до населення, прокляти, мажукання, п'ятка - заливання до бевтями і різні оргії, внасилування дівчат та замужніх жінок, скидування хрестів в могили Героїв, викопування тіл небіжчиків, масакровання-ліччування трупів наших революціонерів-повстанців, палення хат, худоб'яча поведінка в церкві цих носіїв "вищої культури" лише зогиджує цю власно культуру в очах цих, що мають нею кормитися, уважати її за св'ятість, забувати своїх, рідне, цінне, здобуте кров'ю і потом кращих синів народу.

Ц е р к в у використовує окупант також для закріплення себе в терені. Знаючи, що церква для бездержавної нації була забором національно-культурного його життя, старається опанувати її з нутра, щоби захопити управу нею, ввести деморалізацію, підірвати її авторитет в народніх масах, що так до св"ященства як і до церкви сильно прив"язані і вивити національно-культурні надбання на протязі віків. Щоб цього довершити, окупант під маскою повернення української греко-католицької церкви на православ"я напихають до неї своїх агентів, що макть як "батьшки" і заравом добрі нквд-исти-сексоти завойовувати душу вірних і наставляти її так, як цього потрібно Сталінові і компартії, до отруйних ідей, що голосять їх завжди і всюди, непоминаючи і досі недоступні для них укр.католицькі церкви. У звітовому часі стан не змінився щодо церкви від попередніх місяців. Священників по парохіях є мало на район 3-4, що підписали заяви на православних сексотів нквд і відправляють по церквах. Св"ященникамщо не пішли на православ"я-агентуру, заборонено служити в церквах, вони правлять богослуження по хатах. Приїздять на парохії рідко православні попи. Вони відправляють богослуження. Населення до насланих попів ставиться вороже. Загально їх уважається агентами нквд. Ворог на цьому відтинку не багато може зробити тому, що населення зайнято до факту насильства над нашою кат.церквою, довершеного Сталіном з наміром зробити з неї свою нквд-івську експозитуру і через це вже саме її знищити, щоб легше з нашого національно-свідомого населення зробити "радянських людей". Народ залишився вірним українській церкві, св"ященники як не в підпіллі то сидять безчинно. Таких тепер є багато. Зокрема є св"ященники, що підписали заяви переходу на православ"я, але про це мовчать і правлять богослуження в надії, що заки перейде процес переходу на православ"я може, як це думає собі з т.зв. "ініціативної групи" з Костельником і Мельником на чолі, зміниться політична структура у світі, а тоді покажеться, що "ініціативна група" зробила добре, бо врятувала священників від Сибіру та тюрем. Деякі св"ященники попри "слово боже", голосять ще й по наказу нквд агітаційні промови "щоби населення сповняло супроти держави свої обов"язки - адивало радянській державі всякі драчки, щоби мовляв влада не вживала до населення терору". /залучник ч. 1.

К о м п а р т і я у звітовому часі, як і раньше, кладе натиск на перевиховання населення. З українців-патріотів-саместійників хоче зробити "радянських людей", вірних радянській державі і урядові та "рідній партії" яка веде "мудру політику". Щоб їм легше пішло втягають мешканців ЗУЗ до компартії і реклямуєть цих людей як передовиків, що вірні ідеї комунізму, що перейшли ще за "панської Польщі" нелюдські переслідування, як активні комуністи, що сиділи по тюрмах, а не зрадили нічого і не зневірилися в комунізмі. Таких неаневірних сталінові не багато. Вони - це якраз шумовиння, що було з рівних причин поминуте карачком рукою українського революціонера за їх идину роботу супроти свого народу. Тепер вони повидазили і знають, що їм кара за зраду не буде прощена пускають на шлях плисти в руслом конюктурі. Іншого виходу для них немає.

Нашу молодь зі шкільної лавки втягають силою до комсомолу.

Страшать усуненням во школи, утруднюють ім науку через переслідування, щоби лише молодь підписувала заяви вступлення в комсомол. На селі сільську молодь поза шкільного віку втягають в комсомол через арештування. Випускають по підписанні заяви вступу в комсомол уже в комсомольським білетом. В часі зимового нажиму створено таким способом по декотрих селах комсомольські організації. Одначе наша молодь, що виростає в кривавому змагу українського народу в окупантською, більшовицько-московською, імперіялістичною клікою, ще довго не стане вірною сталінським, забріханім ідеям. Якщо би не було цієї боротьби, то за деякий час молодь могла б піти згубним шляхом за наукою і вказівками сталінських учителів і ложних спікунів. Молодь бачить цю нерівну кроваву боротьбу, бере в ній у різних формах участь в вихована в любові до України, в боротьбі за її волю серед нечуваного терору окупантського, більшовицького режиму, що його переносить разом з своїми батьками і цілим народом, вороже наставлена до більшовиків, до їх ідей, до їх планів, до їх завіхань, що їх знає.

Більшовикам належить на цьому, щоби молодь виховати на вірних Сталінові і компартії радянських громадян - створити в неї сліпе згоряддя, що несе б на своїх плечах тягар сталінських п'ятирічок понаднорм, понадпланів трудової людини за здійснення і перевищення капіталістичних держав, що має дати СРСР силу завоевати світ. По міських вселяючих школах більшовики завладають т.зв. "піонерів". По селах цього немає.

Адміністрація для більшовицької держави - це чинник, що має стягнути з населення все, що лише дасться. Має реєструвати і приміняти на практиці всі плани, що їх доручує партія, як керівно-контрольний орган для планового і понадпланового використання вислідів праці радянських людей - робітників, селян, трудової інтелігенції в економічному, господарському відношенні.

По райцентрах працює в різних ділах адміністрації від 60-90 осіб вправ іє шефами та технічними силами. Їх національний склад - українці, рускі, жиди та другі. Поодинокі діли очолюють українці як і рускі. Українці - це люди майже зі СУЗ. Вони щасливі, що в Западну Україну приїхали на працю, бо тут вони мають що їсти, а на сході ця справа дуже погано стоїть. Як технічні сили працюють також і українці в ЗУЗ-місцеві, що по "добровільному виїзді поляків заарештованих більшовиками до праці у райцентрах, поступили на працю заповняючи вільні місця. Місцевим українцям дають більшовики небагато праці, бо це ненадійний, непевний елемент, що має зв'язки з "бандьорами". Якщо вже приймуть у райцентрі когось на працю, то це вже чимось для радянської влади заслужена людина, або певний кандидат на таке, що може заслужитися - сексот уже, або в майбутньому. Рідко людина чесна, що туди пішла працювати на бажання більшовиків, вона мусить визначитися фаховістю, що більшовикам конечно потрібне.

До нашого руху ставляться українці затрудені в адміністрації райцентрів загально байдуже, а партійні /не всі/ в помірних вороже. Всі неє партійними. Москалі всі партійні. Щодо фаховости то треба ствердити, що фаховість у них є дуже слаба. Її надробляють всякими вечірними коротко речинцевими, або довше речинцевими курсами. Більшовики приймаючи людей до праці звертають увагу в першу чергу на відношення їх до більшовицької держави, партії, а фаховість - це у них другорядна справа, що її можна поповнити.

Сільська адміністрація - селяни на місцях, менше або більше скриті, менше чи більше активні сексоти. В виїмки, що є і чесні люди, що вміють якось жити: добре брехати, крутити, не боятися - більшовиків, пити в ними тощо, що не дається часом бодай втягнути до реєстру "Личное дело секретных сотрудников" ~~и их дел~~ в канцеляріях НКВД чи НКГБ по районах. Хочуть вони України. Хочуть і самостійності, але боятися цього слова, бо його більшовики на частих нарадах, відправах по районах зробили страшним і грізним, бо за "якусь самостійну Україну борються бандеровці", що їх вінмає підглядати, видавати більшовикам, що він уже нерав зробив, за що вже не один голова, секретар, фінансист, агроном - його товариші по фаху, або повисли на гилляці, або пропали без вісти.

Роботу свою виконують під тиском з гори нерадо. Мусять тягнути своїх односельчан. І тягнуть повику, податки, грабуй-контингенти, або самі відповідно до людей приговорюючи і переконуючи, щоб здавали те "не прийде голода" до села, або просто жадають собі помочі в районів. Таке бажання район респектує і на допомогу приїздить збройний загін вв. НКВД, що грабить населення. Рідко котре село може виконати держані грабуй-поставки. Як ~~за~~ виконати, то поліційно-збройна, грабіжницька валка разом з прикріпленим до села з району "уповноваженим" іде на село на грабіж і грабить селян з усього, що їм подобається.

Шкільництво в СРСР мусить служити і виконувати програму партії по вихованні молодого покоління на радянських людей. Програма навчання подається з гори. Всюди мусить бути виконаний план у навчанні дітей теж.

Молодь по школах - це діти державних урядовців і селян. На терені школи в райцентрах - середніх та народніх шкіл, треба від-різнити два світи: а/молодь місцева і молодь з ЗУЗ - діти урядовців по райцентрах - це українці, б/молодь чужа московська чи інших національностей службовців у райцентрах. Місцева молодь вихована в дусі любови до України незалежної, самостійної в переннях релігійно-моральних чеснот у звичаях і обичаях зовсім різна від української молоді зі східних областей, що виростає в радянській школі, колгоспі, нужді і голоді, в ненависному вихованні до всього, що впливало зі старих традицій княжо-козацької держави, що високо ставило волю, державну незалежність, підметовість нації, а в культурі всего, що дала нова-радянська культура - з культом партії, її вождів, соцзмагання, стахановщини, моторизації, електрифікації - експлуатації України ворогом, що свої ідеї завжди вміє маскувати. Радянська школа і її ~~краса~~ краса навчання більше переконує молодь з східних областей, а для молоді зі ЗУЗ а вони більше чужі, нові, що провадять революцію в душах нашої автохтонної молоді. Ця неперва революція проходить з кожним днем і молодь ЗУЗ не хоче ніяк сприймати оцих нових її зразків науки, й побуту радянської програмовості. Це одначе в часом станеться інакше. Відпорність для певних життєвих концепцій повлабне через свою постійну атаку при відсутності підсилювання цих моральних надбань, що в ними прийшла молодь зах. областей на шкільну лавку радянської школи - школи з більшими свободами, більше республіканськими шкільними навиками, з вивіщенням ударників для втягання їх у комсомольські організації і політичне життя зі своїми грандіозними рекламними концепціями, що звичайно молоді імпонує.

Матеріально місцева молодь так по селах як і райцентрах - сільських, народніх і середніх школах стоїть загально не гірше від молоді радянських урядовців, службовців, хоча село є граблене і загально зuboжіле. До школи /середньої/ ходять діти дещо багатших-заможніших наших селян, коли ввяти під увагу дитвору і молодь сільських і середніх шкіл робітничу, то тут є помітне зuboжіння в одягу, зовнішньому вигляді і т.д.

У школах за програмою ведеться навчання військового ремесла. Воно обмежується до вивчення кріса, автомата, впоряду і т.д. Вчать цього призначені з воєнкоматів військовики.

Про залучення молоді в політичне життя, про що було згадано вище, треба сказати, що в звітовому часі звернену на це більшу увагу. В слід за насильним організуванням в часі вимового нажиму комсомольських організацій по селах, пішов так в цьому часі, як і пізніше натиск на організування комсомольських організацій по школах. Хто ще тримався в молоді, не дакчись намовити на підписання заяви вступлення в комсомол, то тепер це треба було йому зробити, бо цього домагалися більше послідовно шкільні комсомольські організації, ішов натиск від товаришів шкільної лавки. Ішов тиск і ще раз тиск. Він зробив своє. Заяви вступлення в комсомол подавало багато молоді, що до тепер різно від цього викручувалася. Ця молодь покищо є формально втягнена в комсомольські організації що згодом може стати фактичним. Фактичному залученні нашої молоді в комсомольську організацію до ділової роботи здержує і ще довго здержуватиме наша боротьба, свіжа кров наших найкращих синів, свіжі рани ворожого терору, свіжі руїни і згарища в хат і сіл, свіжий гніт населення, грабіж, тюрми, побої, розстріли, що підсичує гнів гароду і в парі з ним свідомість, гнів і біль до ворога нашої патріотичної молоді, що нерав рветься до відплатного двобою з ворогом за кров, руїни, насилля, побої своїх рідних - братів, сестер, батьків, своїх друзів, знайомих, односельчан - українців.

Вчителі середніх шкіл кваліфіковані, походять в більшості з СУЗ менше їх зі ЗУЗ. Матеріально живуть але. За мізерну зарплату за передвоєнними тарифами при обнижці вартості карбованця на 500% не поладодять своїх найконечніших матеріальних потреб. На селі вчителі - це в більшості східний елемент. Живуть на селі в ласки селян за платню від 250-350 крб не є в стані сьогодні заспокоїти своїх конечних потреб.

Фаховість вчительства народніх шкіл за виімком старших віком і практикою вчителів є дуже низька. Вчать сільські дівчата і рідко хлопці по скінченні відділової школи, без практики і заледви місячному фахкурсі. Таких вчителів по наших селах доволі, що знижує навчальний рівень нашої дитвори.

Моральна сторінка життя вчительства рівна. Не можна назвати його розсадником деморалізації. Побажання до цієї сторінки з морального боку для багатьох а головно з СУЗ можна поставити.

Моральний рівень нашої молоді під впливом певних зразків більшовицької вільнодумності підупав, тимдільше, що не має змоги подекуди набрання ідейно-духового корму. Просвітне життя, що колись підготовляло молодь у ряди борців за волю України, зруйноване більшовиками. Наша боротьба сьогодні захована в дечому для мас і молоді, стик з революційно-здрровим і морально-сильним елементом

утруднений, а ворожа агентура стремиться охопити молодь і пустити її на рейки деморалізації, щоби залучити її до боротьби проти повстанчих кадрів. Це не відноситься до загалу. Скорше до одиниць. Загал є здоровий. Живе і переносить разом з народом і його революційними кадрами всі удари ворожого панування, завжди готова стати до активної боротьби проти окупанта і помстити за насильство і терор, за жертви і кров.

Про молодь загально можна сказати, що вона є національно свідомою і політично вироблена. Співає революційно-повстанчих пісень, є жадне друковано нашого слова, не йде добровільно в комсомольські організації, не дається намовити більшовикам на агентурну роботу, гидить ворогом в усіх відношеннях.

Громадське життя населення підлягає повній інвигіляції і контролі державних органів безпеки. Зникли давні колись польським, а пізніше ще більше зредукованим німецьким режимами окупантів культурно-національні свободи розвитку громадянського життя. Не існують ніякі національно-культурні інституції - організації, де населення-народ міг би творити духові вартости, свої національні культури, оперті на національно-історичних традиціях, завершувати свою внутрішню форму. Більшовики кидають в темряву вічного забуття дотеперішні культурні надбання народу, називаючи їх гнилими, буржуазними, отруйними, національно-дворянськими-хуторянськими недоліками в поезії, малярстві, будівництві, релігії, історії і т.д., що замість виховувати молодь на радянських людей-героїв, відважних борців, що усувають завзято всі перешкоди в житті, її деморалізують своїм назадняцтвом, буржуазним націоналізмом. У більшовиків дозволяється на існування лише т.зв. клубів. Це дозволяється-наказується "твердо" їх по селах заводити-закладати. Вони мають власне у противенстві від колишніх в нас "Просвіт", "Рідної Школи", рівних спортових, самоосвітніх організацій, бути постійно під державним наглядом, працювати "по плану" накиненому компартією згори і виховати нову вище згадану радянську людину. В основу навчання по клубах кладе компартія науку Маркса, Енгельса, Леніна, Сталіна, а далі іх нову тактику політики культу "старшого русского брата" як цього, що на нього конюктурно й переходно спирає свої сили в поході для завоювання світа, відбираючи йому все старе, надбане на протязі віків з культурного боку як пережитке, буржуазно-царсько-дворянське. Отже, не говорячи вже про політичне життя громадянства на підв'ітному терені, тимбільше не можна ніяк говорити про якусь демократичність, якунебудь свободу слова чи друку в національно-культурному його житті. Не можна назвати демократичною свободою цього, що у клубах чисто чужих по суті нашому населенню, чисто ворожих, агентурних інституціях для контролю думки й слова громадян органами державної безпеки, - дозволяється на живе й друковане українське слово для передання громадянству ворожих отруйних, космополітичних ідей, або вимагається від громадянства в його рідній мові робити доноси на свого брата за те, що він скаже правду на окупанта Сталіна чи його партійну кліку. Радянська демократія, що про неї горляють партійці в національно культурному житті наших широких мас населення, є ніщо інше як повна тоталітарна система поліційно-агентурного режиму радянської ворожої населенню поліційно-колоніальної держави екс-

плуататора, де існує вічний терор, постійне насильство над людиною, чого ніяк не можна назвати якиминебуту свободами.

Т о р г і в л я і п р о м и с л є с к о о п е р о в а н і й, у д е р ж а в - л е н і. Д е р ж а в а д б а є п р о ц і г а л у з і п р о м и с л у й т о р г і в л і, щ о д а ю т ь і ї б і л ь ш е к о р и с т і і с л у ж а т ь і ї і м п е р і а л і с т и ч н и м ц і л я м. Б і л ь ш е в к л а д у і п і к л у в а н н я й д е д л я т я ж к о г о, в а л і в н о г о п р о м и с л у, щ о п о с о б л я є р о з - б у д о в у в о є н н о ї т е х н і к и, щ о н а і ї р o z б u d o v y д е р ж a в a o п o d a т k o в у є - в и с o k o г р o м a d я н c t в o, o б k л a d a є й o г o р і в н и м и, н a в б р o з e n n я п р и в н а ч e - н и м и, г р a б у й - п o з и к a м и, г r a б у й - к o н т и н г e n т a м и і т . д . Д е р ж a в a - і м п e р і a - л і с т н e м o ж e в і d d a т и н і п р o d y к ц і ї н і ш и р ш o ї к o н c y м і т a ц і ї п р и в a т - н o м y п і k л y в a n n ю, п р и в a т н і й і н і ц і я т и в і. Т o м y п o k o o п e р a т и в a x н и з o - в o г o c т y п н я n e п р и d і л ю є т ь c я т o в a р і в ш и p в ж и т k y і t o м y г p o m a d я n и n e м a є в м o г и d і c t a т и п o т р і б н y й o м y c k і л ь к і c t ь ф a б р и k a т і в d л я e k o н - c y м y в a n n я. T o v a p п o я в л я є т ь c я р і d k o і л и x o ї n a p i v a t k e т ь я k o c t и, щ o в б y - в a є д e р ж a в і - і м п e р і a л і c t o в і. Я k щ o п o я в и т ь c я k p a щ o ї я k o c t и t o v a p - ф a - б r i k a t, т o ц e в л e в k p a d e n и й д e р ж a в і і n a n ь o г o з a в ж d и є c п e k y л я - т и в n a ц і n a. T e p e p k p a щ o ї я k o c t и t o v a p и - ф a b r i k a t и ш и p v ж и t k y п o я в - л я ю т ь c я л и ш e n a c п e k y л я т и в n o - ч o p н и x p и н k a x і є ч y ж o г o п o x o d ж e n n я я k т p o ф e ї з d o б y т і n a в o p o г o в і г o л o v n o n a н і м e ч ч и н і. D і c t a є т ь c я n a - p и n o k c п e k y л я ц і ї v і d c п e k y л я n t a, щ o n и m є t o ї, щ o k p a d e n я k p a d e d e p - ж a v n і t p o ф e ї, a б o п p o d a є і x я k o c o б и c t o n a б y т и й t o v a p "т p o ф e й n o г o п o x o d ж e n n я". T a k и м и п p o d a v ц я м и є ч e p v o н o a p м і ї ц і, н k v d - и c t и, a б o і x p o d и n и, щ o v і d n и x я k п e p ш и x з d o б y в ц і в o d e р ж y ю т ь ц e ї t p o ф e й n и й - n a g p a б o в a n и й t o v a p v н і м e ч ч и н і ч и і n ш и x o k y п o в a n и x д e р ж a v a x t o - v a p - ф a b r i k a t. B і n є d o c т y п н и й d л я ц и x, щ o м a ю т ь г p o ш і - ц e б t o п o б и p a - ю т ь v и c o k і з a p п л a t и v і d d e р ж a v и z a c в o ю п p a ц ю - ц e є п a p т и ї ц і y п p и в і л e й o v a n і d e р ж a v o ю, щ o я в л я є т ь c я і x v л a c н і c t ю, a б o z a g p o ш і n a б y т і d o p o г o ю z l o ч и n y - k o p p y ц і ї, п e p e k y п c t в a v і d g p o m a d я n z a - n e p a z c п p e a p o v y в a n і c и t y a ц і ї ч и п o o d i n o k і z l o ч и n н і a k t и n a n a c e - л e n n і ч e p e z a p e ш t y в a n n я, a o п і c л я z a v и k y п - x a б a p - z v і l ь n y в a n n я - p o o d i n o k и x п і d o z v і р і л и x, a б o v z a g a л і n e п і d o z v і р і л и x g p o m a d я n p a d я n - c ь k o ї d e р ж a v и, щ o m a ю т ь ч и m v и k y п и т и c я z v и ч a й n o z a n e z a п o d і я n і z l o ч и n и / z a z a п o d і я n і t o n e v и k y п и т ь c я/. N a ц ь o м y т e p п и т ь z a g a л g p o m a d я n c t в a, щ o n e c п e k y л e, a ч e c n o x o c e ж и t и v p a d я n c ь k і ї d e р ж a v і п o м і щ и k a, c п e k y л я n t a, щ o d e р ж a v n a k л і k a m a є і ї /d e р ж a v y/ v d o б і m o м e n t y z a ж o л y б, n a ж и v y, d o б і e п o x и z a c o б o m p e a л і z a ц і ї л e n і n c ь k o - c t a л і n c ь k и x z a d y м і v - ч e p e z c o ц і a л і z m v o d н і ї k p a ї н і п e p g n a n n я c в і t y і v и п e p e d j e n n я й o г o v p o z и t k y і m п e р і a л і z m y, d і ї t и d o c t v o p e n n я v n ь o m y k o м y н і z m y z a і x n ь o ю п p o g p a m o ю і t e n d e n ц і я m и p o z и t k y.

У к р а ї н с ь к e н a c e л e n n я n a п і d a в і т ь o м y т e p e н і d o б і л ь - ш o v и k і v - п a p т і ї, і ї k e р і в n и x o p g a n і v, щ o n и m i k e p м y є k p o в o ж a d n и й d и k т a t o p C т a л і n, v і d н o c и т ь c я n a ї c p a ї n і ш e v o p o ж o. Ч e n a v и d и т ь, g и d и т ь C т a л і n o m і v c і m, щ o n a z i v a є т ь c я p a d я n c ь k и m: й o г o n a y k o ю, z a k o n a m и c п p я m o v a n и m п p o t и g p o m a d я n, z a p я d j e n n я m и k o m п a p т і ї t a і ї a п a p a t y g н o б л e n n я n a p o d і v C P C P - y p a d y C P C P і z o k p e m a y p a d y Y P C P v p a z v і x n и z o v и m и o p g a n і z a ц і я m и g p a б e ж і o б l a c n и m и t a p a ї o n n и m и п a p т k o - m a m и t a v и k o n k o m a m и, n e п o m i n a n ч и n a v і т ь n и z o v o ї a d м і n і c t p a ц і ї п o n a c e л e n и x п y n k t a x, я k a п і d t e p o p o m g o p и v и k o н y є c в o ю e k z a k y п и в n y - p o л ь n a c в o ї x o d н o c e л ь ч a n a x ч a c t o p a z o m a "п o ч e c n и m" v C P C P o б o - v "я v k o m a g e n т і v - c e k c o t і v, n a л o ж e n и m z v и ч a й n o z a v и k y п c в o ї o g o

життя від НКВД-НКГБ. Всякі державні зарядження налоги, поставки, повинності, податки виконує виключно під примусом-стахом перед терором з боку НКВД. Адміністрація сидь обдурює часто свої зверхні-клітини щодо виконання всяких понаднорм, понадпланів. Повику платить населення, викупляючи часто зафантовані свої корови чи інше майно, вишнукчи це з плачем. Володіє тут терор, страх, насильство, а ніколи прив'язання населення до держави, якої від глибини душі загал наш ненавидить. Не диво тому, що кидається неозброєне населення в Заліщеччині на стрибки в НКВД-истів, чкі арештують виходячу з церкви жінку... і відбирають її від ~~сторони~~ напасників, що вчорашні стрибки, силою на службу окупантом проти рідного народу покликані, обертають зброю проти НКВД-истів, вбивають їх, а самі голосяться до укр. повстанців, щоби вести збройну боротьбу з окупантом /факт в цьому районі/ і т.д.

Можна навести багато фактів опору населення щодо ядаци контингенту, грабуй-повики та других державних драчок: Кінозір Марія /Коропеччина/ не хоче заплатити наложеної на неї 100 крб. повики. Каже, що може заплатити на повику 2 крб. бо стільки дала їй більшовицька влада за масло. Жінку арештують і відводять до району: Десятників села Луки цього ж району арештує влада за це, що населення не платить повики: Гриман Петро, Прикубишин Петро і Красій В.

Населення бачить від держави постійний процес драчок, грабежі від державних службовців, терпить крадежі, тратить свої помешкання від підпалу НКВД-истів, терпить нужду скитаючись в підпіллі переїждючи, терпить всякі тілесну убезчешчення /побої з насилування дівчат та жінок/, провокації шантажи, вигози на роботи, на Сибір, на сусідні села для грабежі майна, арешти тюрми, постійний страх і жах перед насильством, днем і ніччю засідки, облави, труси /при цім грабіж, крадіж приватного майна і палення сіл/, словом на рід терпить пекло, живучи не у "вільній Україні", яку він звільнив від німецького загарбника власною, кровавою боротьбою, а в царстві кроводажного сатани Сталіна. Цьому немає кінця. Населення бачить, що в цім царством тьми та реакції ведуть безпощадну боротьбу укр. повстанці і тому звертає свої очі в сторону повстанців як однієї сили, що боронить його від демонських сил сталінського пекла - НКВД-истів, НКГБ-истів і цілої зграї його вислужників в більшовицьких райцентрах. - Глядить в вірою в кінець кровавого опира, що засів на кремлівському престолі між своїми демонами і світові готує "виволоення" - створення вскди царства тьми та червоної реакції. Народ вірить, що правда за українськими повстанцями, що нищать зло, нищать відвічного ворога, що засів на живому організмі як чирак. Вірить в нашу перемогу. Він радіє моментами наших перемог успіхів у кривавій боротьбі і цій боротьбі несе поміч - всяку поміч для перемоги, для створення УССР.

Морально наш загал держиться мимо того, що ворог-окупант ввій в життя, буденщину свої неморальні первні в побуті, звичаях, обичаях в носить їх в цілому культурному житті, що називається сталінським терміном культурою "старшого" чомусь "руського брата".

В лише рідкі одиниці в поміж місцевого населення, що їм з легші звичай деморалізації до вподоби. Це однак рідкі типи, що звикли завжди без огляду на часи і поневолення управляти так суспільну, як і особисту проституцію.

ІНФОРМАТИВНИЙ

З В І Т

/за мм.квітень, травень і червень 1946 р./

Район Білобожниця:

- 2.4.46 до с.Скородичці приїхало 35-ть більшовиків т.зв. "Сталінських дітей", зі слідчим НКГБ і тут за важирували. На другий день арештували 5-ть дівчат, між якими була Солтис Стефанія, яка скривдалася перед вивозом на Сибір. Для 4.4.46 арештованих за винятком Солтис С., випустили, але на їх місце заарештували других 5-ть дівчат. Арештованих протокувували в цьому ж селі.
- 11.4.46 до с.Скородичці приїхали більшовики, які оточили господарство Футьї Михайлини, де була кривка. Через три дні ревізию на оточеному господарстві ревізії, аж якімсь знайшли кривку. Після цього господарку цілковито вижили.
- 14.4.46 в с.Скородичці ввечері на подвір'я, де були повстанці прийшли більшовики /мабуть на засідку/. Між більшовиками і повстанцями вив'язалась перестрілка в результаті якої з більшовицької сторони був один вбитий /лейтенант-начальник гарнізону/, а три ранених. З боку повстанців втрат не було.
- 15.4.46 в с.Паушівка більшовики арештували 100 /сто/ осіб, яких після протокування випустили за винятком 3-ох осіб, яких забрали в район.
- 19.4.46 в с.Черкавці приїхали три квд-исти зі стрибками і заарештували одного хлопця.
- 21.4.46 в с.Джуринь повстанці вбили одного стрибка-голотника, який грабував українське населення.
- 23.4.46 до с.Джуринська-Слобідка приїхало в р-ну судія і два більшовики, в справі залякання колгоспу. Поміме змушували більшовиків підписати заяву до колгоспу, населення не підписало. Повстанці зробили засідку на вше згаданих більшовиків, в результаті якої всі три більшовики погинули.
- 24.4.46 в с.Паушівка-більшовики на підставі дописень Гошуляк Дарії арештували 4-ри особи.
- 26.4.46 в с.Джуринська Слобідка приїхало 4-ри квд-исти зі стрибками і заарештували 8-м жінок.
- 1.5.46 в с.Стара Ягельниця повстанці-аліквідували 5-ть сексотів. На другий день приїхало в р-ну 7-м більшовиків, які організували похорон для побитих, на якому говорили "проти-бандеровські" промови на полі біля с.Слобідка Джуринська більшовики оточили 2-ох повстанців. По довгому і нерівному бою, повстанці зістали побиті а їхні тіла більшовики забрали до р-ну.
- 5.5.46 в с.Семаківцях більшовики арештували учительку-східнячку, закидаючи її співпрацю з повстанцями. По 10 днях звільнили.
- 6.5.46 в с.Дави-яч 15-ть-більшовиків в причині перевірки оточили кривку, де було 2-ох повстанців: Буря і Іскра. Повстанці бачучи своє безвихідне становище, пострілялися.
- 9.5.46 в с.Семаківцях при збиранні позакки більшовики наложили Платонівському Іллі 2000 крб.позакки, яких він не міг дати. Нічю більшовики забрали його до сільради, сільрада побилла і вивутого без побит відпустили до дому по гроші. Вше згаданий господар позачив 700 крб.які вислав до с/р.жінок, бо сам вже не міг закласти з причини побиття.

- 12.5.46 в с. Білобожниця більшовики арештували за співпрацю в повстанцями Стріленя Ярославу. Того ж дня за співпрацю в "бандерами" арештували: в с. Калинівщина Козак Орися, а в с. Біле Голівко Федорію, Фукаса-Степанію і Запотічку Дерію, арім того заарештували стрибка, якого господар Байдужа Вавро знавав, що він крав куря.
- 13.5.46 в с. Скородинці підчас нічної перестрілки більшовиків з повстанцями вістав ранилий сідом більшовик.
- 14.5.46 в с. Паушівка більшовики переводили стрілі ревілі і заарештували 3-ри особи.
- 15.5.46 в с. Калинівщина районний прокурор і один екад-ист ходили красти до голови сільради Селькова Данила. Сестра бачучи, що в хаті діється покликкала голову-брата. Коли голова прибіг на підвір'я вістав вище владаними вбитий. На другий день рано прокурора і екад-иста арештовано. На слідстві арештовані призналися, що вони ограбили шпиталь в с. Калинівщина, при чому забрали: 70 метрів ьшафактури, 80 кг. цукру, 150 кг. мукки і консерву.
- 20.5.46 в с. Скородинці більшовики робили облаву і арештували 30-ть людей, яких по двох днях випустили. Того ж дня більшовики побігли фігуру Матері Божої, а слідчий казав, що те "бандеровський бег. Вїзджакчи-зі села побігли всі хрести на цвинтарі, а в с. Біле спалили 2-ві хати.
- 23.5.46 в с. Хом'яківка більшовики арештували учительку Далевську. На допитах реанттували про всіх учителів в р-ну і акажували її до співпраці з органами екад.
- 24.5.46 в с. Базар більшовики арештували 6-ть осіб. Другого дня 25.5. були розкриті кличі проти стрибків. Рано більшовики арештували секретаря сільради, говерячи, що те він писав кличі. Коли цей відпирався, його сильно побили, а відтак зав'язали очі і казали, щоб він писав. Секретар сказав, що з зав'язаними очима не може писати, тоді більшовик ідновів: "Полїмаеш так и бандера не может ночью писать. Вы сами это сделали, вы все бандеры и вся Западна это бандеры".
- 28.5.46 до с. Давиняч приїхало около 50-ть більшовиків, які переводили ревілі і арештували 80-ть осіб, яких по перевірці випустили за вїмком Теренчук Теклі, яку забрали до р-ну.
- 30.5.46 в с. Скомороще, Скородинці, Звляч, і Вичківці більшовики більшовики окружували церква /була неділя/, зі собою мали згмку - якеїсь людшини /мабуть жінки/, на яку дивлялися впускаючи людей в церкву по одному.

Гр.

В.п.кучибі.

Район Будзаків:

- 1.4.46 в с. Вербівні більшовики арештували Олексин Анастасію і її сина Василя.
- 1.4.46 в с. Могиляниця /лісок/ повстанці зробили засідку, на якій словили живим голову РВК Кляцького. Друго дня більшовики на цьому місці робили облаву і в с. Могиляниця Стара арештували шейового Челіньського Петра тому, що він того дня був в лісі.
- 5.4.46 в райцентрі Будзаків більшовики арештували: Стеценка Михайла і Медвідь Текляю.
- 6.4.46 в м. Будзаків повстанці в числі 3-ох зробили засідку, на якій вбили майора, його адютанта і секретаря РВК.

8.4.46 в м.Будванів відбувся похорон II-го секретаря РПК. На похороні виступали з промовами: нач.воєнкомату, начальник стрибків, III-й секретар РПК і секретарка комсомолу. Двох інших побитих забрали до м.Хоростків р-нКопичинці.

-"- до с.Романівка приїхало 40-к більшовиків з військ НКВД, які переводили ревізії і арештували 7-м осіб.

-"- до с.Могильниця приїхало 8-м більшовиків, які оточили господарство Косовської Осини. Господиня дому втікала вікном, але її більшовики зловили і на допитах вона сказала, що в Мельник Марії на стриху є перешиток, де квартирує два хорі повстанці. Того ж дня приїхали автома знова більшовики, оточили хату Мельник Марії і знайшли на стриху одного запільника і дівчину підпільницю з с.Гумниськ під псевдом Маруся, яка скривалася в тому селі. При тому арештували господарню дому. Арештованих в страшній спосіб збитих забрали до р-ну. Під вечір зробили ревізію в Шигуна Василя підчас якої знайшли дві гранати і ленту в набоєми. Господар утік з дому ще перед ревізією, а господарство зруйнували.

-"- в с.Могильниця-Нва приїхали більшовики, які при допомозі гарнізону робили ревізії; підчас яких на вигоні знайшли краівку, в якій квартирувало 2-ох повстанців: Крат і Мручко. По короткій перестрілці повстанці пострілялися. З краівки більшовики забрали важливу касу, в якій був господарський архів в р-ну Будванів.

-"- в с.Ялівська Слобідка повстанці розбили станицю стрибків: начальника стрибків забрали живого, а всіх стрибків розстріляли.

1079 9.4.46 до с.Могильниця Стара приїхали більшовики в числі 30-ть чол. і розстріляли стрибків, при чому говорили: "Ви самі бандити, бо добровільно даєте зброю бандерозням. Прийде елита бандьора, а ви всі піднесите руки в гору і здаєте зброю".

10.4.46 в с.Мельницька повстанці розбили станицю стрибків. Підчас короткої перестрілки загинув начальник і один стрибок, який тяжко ранений помер. Всіх інших стрибків повстанці розстріляли відзначаючи їх всіх донім. На другий день вище згаданого начальника Окуфреєва похоронили в райцентрі Будванів.

12.4.46 в райцентрі Будванів вул.Завамче більшовики робили ревізію в Полівчака Миколи підчас ревізії знайшли дві краівки, де нічого не було. З причини цього арештували вище згаданого господаря.

13.4.46 в райцентрі Будванів зістало змінене НКВД і НКГБ разом з начальниками. Того ж дня призначили вибратися з Будванова до с.Могильниця слідуючим громадянам: Медвідь Григорій, Максимішин Анастасій, Окусська Явдокія, Ш-шарівська Анна, Медвідь Семен, Окусський Михайло, Бобрик Дмитро, Семчишин Анна, Стецій Степанія Дук Текля, Пухняк Дмитро, Москалик Євксавста, Драбик Дмитро, і Ковалик Анастасія.

16.4.46 нічю до с.Вербівці приїхали більшовики, які вкрали 2-ві овинки та хотіли ограбити господарство Деркач Анни. Коли вона почала кричати більшовики відіхали.

-"- в с.Пашірня більшовики оточили хату, де квартирував один повстанець, який по короткій перестрілці застрілявся.

22.4.46 в с.Дерманівка більшовики зловили Мерез Стефанія зі с.Дового. При допитах вона сказала 12-ть осіб, яких більшовики арештували забрали до читальні і тут в авірській спосіб тортували черевом два дні, третого дня арештованих забрали в р-н.

- 28.4.46 до с.Деремівка приїхало кавд з р-ну Терембля і арештувало Бундзяк Анжу в причини вогню підірвали в с.Іваківка.
- 26.4.46 в с.Довге два повстанці зробили засідку на більшовиків, в результаті якої був один більшовик вбитий, а два раненими.
- 2.5.46 до с.Довге прибув уповноважений секретар РНК Павленко і скликав до сільради десятників і фінансиста та подав їм ставку погони 48000 крб. До 10-го більшовики силою змушували людей підписувати "добровільно" "зайом" погони. До 10-го гетівкою здало 25000 крб.
- 4.5.46 в с.Романівка приїхало 40-к більшовиків, які перевидали ревізії і арештували Гвльман Ореську, яку забрала в р-н.
- 9.5.46 ввечері в с.Мшанець вертав до дому Давгань Осип від станції в Деремівка. По дорозі стрінувся з начальником стрибків і забили сіперечку, під час якої начальник стрибків вбив пістолем і застріляв ще згадамо з громадянства.
- 12.5.46 ніччю до с.Янівська Слобідка прибули більшовики, які довкола села поробили засідки, разом з род.З-й, бігом кинулися в село і кричали: "бандито здавайсь", хоча нікого не бачили. Пізніше арештували двох стрибків, які під вечір їм втікли.
- 17.5.46 в с.Довге більшовики забрала за ведучу м"яса селоматку в Морозів Стеха і за ведучу молока забрала ялівку в Микитишині.
- 19.5.46 до с.Могильниця Нова прибуло 6-ть кавд-вств і заарештували Павлоцьку Ємілію, Підвисоцьку Марію і Підвисоцьку Анжу.
- .."- в с.Слобідка-Янівська при переході через ріку Серет втонився повстанець, тому, що не знав броду.
- 22.5.46 в с.Довге приїшло 15-ть більшовиків і заарештували Бундзяк Тевлю.
- 24.5.46 в с.Янівська Слобідка зі стрижку вказав повстанець Смерека і діткнувши до чо єсь спуст ПП, застрілювався.
- 25.5.46 до с.Ласківці прибуло 50-ть більшовиків з військ кавд і тут закатрували.

Район Бучач:

- 2.4.46 в с.Заривинці більшовики арештували Матвіїв Марію.
- 3.4.46 в р.Переволока більшовики створили участок стрибків воіх 30-ть стрибків, начальник Помик з Нарірякк.
- 6.4.46 в м.Бучач більшовики розстріляли на Федері З-ох в "янів".
- 7.4.46 в с.Заривинці ніччю підійшов один більшовик до повстанця Гріг-ого і вистріляв до нього з пістоля, але не поцілив. Гріг-ий відібрав пістоль від більшовика і почав з ним боротись під час цього більшовик вирвався і втік.
- 10.4.46 в с.Рукоміш ніччю більшовики ходили по хатах і робили ревізії та зробили засідку. Селом проходили повстанці, яких більшовики застріляли та почали освічувати ракетами, але не стріля. Повстанці відступили.
- 13.4.46 ніччю в с.Пашківцях 5-ть повстанців наскочили на станцію стрибків. Участкового вбили, а стрибків розбрели. Другого дня більшовики арештували стрибків і держать до сьє єдні.
- 15.4.46 в с.Пашківці більшовики арештували: Дмитрів Іржу, Голеду сільради, замісника Ільницького Михайла та його жінку Марію.
- 20.4.46 в с.Білявці більшовики арештували Козирю Яндеків.
- 21.4.46 в м.Бучач більшовики вказали за Сибір 25-ть родки, які були замкнені в районі.

- 22.4.46 в м. Бучач на Федорі більшовики розстріляли 5-ть в "ямі".
- 23.4.46 в м. Бучач майор з воєнкомату вийшов до Тарнополья. В місті говорять, що його потягають до відічальності за це, що гарнізон замість протидії населення до радянщини, створив між ними ще більшу прірву.
- 1.5.46 в Чорткові до Бучача приїхав слідчий МГБ в 3-м лейтенантами та сабрав до Чорткова 6-ть арештованих дівчат.
- "- до с. Перезелоків приїхали з р-ну кач. МГБ Прокопенко, лейтенант Іценко, провекатори Гарт і Рубаха, 2-ва в'язники МГБ і 6-ть більшовиків. Вони арештували 2-ві жінки.
- 6.5.46 в м. Бучач більшовики задержували всі автомашини і контролювали їх. З держбанку забрали МД і МГБ ще другий день гроші в сумі від 25-30 тисяч крб.
- 9.5.46 зі шпиталю в м. Бучач втекла Гафткович Остапа, спустившись по шкурі з першого поверху через вікно.
- 10.5.46 4-ох більшовиків робили ревізії в домі Гафткович Остапа в Бучачі, яка втікла зі шпиталю. В шпиталі більшовики арештували лікаря Андермана та інших шпитальних працівників.
- 11.5.46 ніччю до Сивельського Івана в Бучачу прийшли більшовики і вдаючи повстанців сказали йому, що він брав апарат і ішов в гори до ліса. Сивельський не вірив, що це більшовики забрали апарат і пішов в гори. Більшовики wraz з Сивельським зайшли до рідні Гафткович і питає за нею. Відтак відійшли до ліса і держали там його цілу ніч з над'язальними очима. Ранком вислали його по харчі. Сивельській приїс з дому харчів тоді оточують їх інші більшовики в "яжуть Сивельського і беруть на МГБ.
- 12.5.46 до с. Заривичів приїхало 20-ть більшовиків і заарештували 4-ри особи. Арештованих забрали в р-н.
- 14.5.46 до с. Перезелоків приїхало 5-ть влад-костів і арештували двох хлопців: Вейка Івана літ 17 і Тарас Володимир літ 16, їх арештували на це, що вони говорили між населенням, що вб'ють свого товариша Євгена Дмитра, який співпрацює в МД.
- 15.5.46 в приміщенні провокації більшовики відкрили кришку на полі села Ногр'янки, в якій було 3-ох повстанців. Один розірвався гранатою, одного взяли раненого, а один здався живим. Цей видав дві дівчини з цього села: Луців Софію і Легку Степанію. Легку більшовики арештували, а Луців втекла.
- 18.5.46 в с. Новостанні більшовики арештували Макузяк Івана на те, що в нього було замагацизоване масло.
- 20.5.46 ніччю в с. Рукоміш більшовики робили засідку, на яку попало 2-ох повстанців. Повстанці відстрілявшись відступили без втрат в лісі біля с. Цвітова 20-ть більшовиків робили засідку. Потім вийшли з ліса і вдаючи повстанців ходили по селі. Раненько робили засідку під лісом. Цього вечора 2-ох провокаторів стрінули голову сілради і сказали йому, що вони є повстанці і готують поїзди ім допомогти грошми. Придеручили йому приєсти за 3 год. 3000 крб. до Сапливеного Михайла. Запитали де мешкає учителька села, голова наказав ім і вони зайшли до хати. В хаті один з них представ себе за прерідника і казав дати учительці 50 крб на В.Ф. Учителька дала йому 50 крб., він виписав квит і оба вийшли з хати.
- 24.5.46 в бучачевій тюрмі до Чорткова вивезли 20-ть арештованих.

- 26.5.46 в р-н. 5-й разе з ліса вийшли кавд-исти wraz з провокаторами і зайшли до Гари Софії в с. Немірціях. Преревели ревізію та арештували її сина. В р-н. 13-й відіхали до р-ну.
- 27.5.46 разом до с. Перевелека приїхав нач. МВД Ткачов провокатор Рубаха і 15-ть більшовиків. Вони арештували Попережну Христинку літ 65 держали її до покуння, зильно пбили і випустили. Потім арештували її невістку Теодосію. Крім цього перевели ряд ревізій та не знайшовши нічого від'їхали з арештованою в р-н. ніччю в с. Турдбанівці більшовики wraz з провокаторами Рубаха і Гартем обскочили хату та арештували в ній Біликського Михайла, Біликського Івана, Біликську Надію і Галівську Романну. Арештованих забрали в р-н.
- 29.5.46 до с. Зарвенець приїхало 6-ть більшовиків з р-ну, між ними Чукурев, робили ревізії в Козар Тлевха, Морського Івана та Михайлицького Ковчана. Коли Морський зверну ім увагу, чого вони хочуть, вони відповіли, що шукають за "бандьорами". При ревізії грабували все, що лиш попало під руку. Навантажили фіру різними продуктами від'їхали в р-н.
- 1.6.46 в м. Бучач більшовики арештували Гафткович Стяпана літ 50-ть і везли його до ліса, щоб показати до його дочка. Опісля заповодили на МВД, а другого дня випустили.
- 4.6.46 в м. Бучач в балку змінили директора. На місце бувшого жидо прийшов українець-охідник Летучий Іван.
- 9.6.46 військова частина в числі 40-и осіб вийшла з м. Бучача в сторону с. Перевелеки.
- "-" через с. Добреполе переходили повстанці і побили за більшовицьку засідку. Повстанці відкрили по більшовиках вогонь по чому збили 3-ох більшовиків, а 2-ох ранили. По стороні повстанців wraz хот. Зеліанчак.
- "-" до с. Добреполе приїхало около 100 більшовиків з провокатором Моряком. Вони робили засідку в 3-ох місцях села.
- 11.6.46 в с. Добреполе двох повстанців забрали в участку 2-ох кавд-комзачальника "потребительних батальонка" і слідчого Середу.
- 13.6.46 в с. Верб'ятині більшовики арештували одну дівчину.
- 14.6.46 до с. Рукоміш прийшли більшовики з Чукуровим. Вони робили ревізії по селі, а не знайшовши нічого робили церкву та забрали престирала і ручки.
- 15.6.46 до с. Добреполе приїхали більшовики wraz з провокатором Моряком і заарештували 15-ть осіб.
- 16.6.46 в с. Перевелека більшовики, які тут вкатурують робили ревізії та арештували команданта стрибків Лучку Михайла і Гнитку Ваз.
- 20.6.46 через с. Немірці до с. М. Загіщики переходило 15-ть більшовиків.
- 22.6.46 через 3 нечі підряд більшовики робили засідку в Зубрецьких Гаях на полі. На засідку попали повстанці та в свої бої втрат відотушили.
- 23.6.46 до с. Зарвенець поїхав 5-ть більшовиків між ними Олександр з МГБ вприваджені Піддубним Михайлом до Приблуди Миколи. В Приблуді забрали годкиниа і мужеське убрання. Потім арештували Осадців Барбару і відіхали в райо.
- 24.6.46 в с. Живомір більшовики арештували: Бачинського Петра, Бєв'я І. Зелотичного Мих. Соханівського Грися та Кобзаря Івана.
- 25.6.46 в с. Баріш 15-ть більшовиків зробили засідку на яку попали 5-ть повстанців на конях. Коли повстанці відкрили вогонь по них, в'їхали повтікали. По стороні повстанців врат не було.

Район Борщів:

- 19.1.46 в год. 1944 ввечері в с. Глубічок 3-ох повстанців зробило засідку на переїзджакчі дві автомашини в Чорткова на Залішки. По другій автомашині відкоили вогонь, в висліді якого машина в'їхала в рів. На поміч більшовикам прийшли більшовики в першій автомашині, через, що повстанці мусіли відступити. Другого дня більшовики робили облогу на село. В селі говорили: що вбито ім одного капітана і 3-ох "салдатів" та кількох ранено. - Це були війська НКВД.
- 13.2.46 в с. Глубічок ввечері прийшли повстанці на вечерю. Більшовики, які тут кватирували, почувши гавкіт собак, вислали стежу в числі 12 чол. Ніч була місячна і більшовики йшли слідами повстанців провіряючи господарства. На роздоріжжі повстанці зробили засідку і коли більшовики наблизилися, повстанці відкрили по них вогонь. В висліді зістало 2-ох більшовиків вбитих /лейтенант і сержант/. З боку повстанців один важко ранений, який другого дня помер.
- 9.5.46 в с. Сапогові 4-ох повстанців розброїли станицю стрибків. Своім скорим заскоченням вдалося без шуму розброїти стійкового та заскочити вовсім неприготованих стрибків зі сплячим начальником. Стрибки без великих труднощів здали зброю, за це начальник стрибків Атращенко-руський член ВКП/б/, бувший партзвант, побачивши повстанців хотів боронитись, але повстанці справились з ним скоро. Атращенко підчас свого перебування в селі Сапогові, увесь час тероризував укр. населення, переводячи часті труси та грабунки людей.
- 25.5.46 в с. Кривчу-Долішнім о год. 21-й ввечері 5-ть повстанців наскочили на станицю стрибків. Підчас наскоку відбили оден кулемет і оден кріс, стрибків не здобули з причини доброго укріплення і сильного забудування /гуральні/. Стрибків було около 25-ть і 6-ть більшовиків. По перестрілці повстанці відступили без втрат. Від часу наскоку стрибки більше пильнують свої станиці, а менше ходять на засідки.

Район Мельниця:

- 6.5.46 до с. Давинячки прибув відділ більшовиків, зі села пішли в ліс, і там знайшли криівку, де було 8-м підпільників. 3-ох з них: Грат, Гринь і Вир пострілялися, а п'ять здалося живими. Іх більшовики забрали до р-ну.
- 8.5.46 в с. Попівцях більшовики на підставі зізнань зловленого підпільника арештували 3-ох дівчині.
- 14.5.46 в с. Завалі більшовики зі стрибками робили ревізії, не знайшли нічого.
- " " в лісі Іванів-Дусте більшовики робили розшуки. Ввечері зробили подальше від ліса засідку, на яку попало 3-ох повстанців. Більшовики підпустили іх дуже близько і відкрили по них вогонь. в висліді якого загинув рой. Лукс, оден ранений, а оден вийшов ціло.
- 21.5.46 в с. Панівці біля стрибки арештували Левицьку Анну - це було коло церкви. Люди виходили з церкви і побачили це, тоді кілька жінок кинулось на стрибків, вирвали дівчину, яка скориставши з матушні, втіла.

Укр.

21.5.46 в с. Іваню більшовики арештували одну дівчину, якої брат в підпіллі та 5-ть мужчин, які не хотіли йти до стрибків. З них 4-ох звільнили, а одного далше держать.
 В с. Іваню більшовики сильно оперують, бо говорять, що тут знаходиться штаб "бандитів" і 20-ть "бандерівців". Тут щодня відбуваються ревізії по господарствах і городах, а вечером засідки. На дві засідки вийшли підпільники, але вийшли без втрат. В пляні більшовики мають розгромити Іваню, бо тут є багато запільників.

2.6.46 в с. Новосілка місцевий "Истеробительный б-н" зробив засідку, на яку попало 3-ох повстанців. Один повстанець вістав вбитий, а один ранений і один здоровий втікли.

5.6.46 в с. Попівці більшовики вправ в провокатором Івасюком арештували на полі Безручак Анну. Цього дня арештували Яцковську Анну підозрюючи її в співпраці з повстанцями.

14.6.46 в с. Михалків в ночі прийшло з р-ну около 100 більшовиків, пропобили засідки, рано перевели стислі ревізії по господарствах і розшуки на Мілхалківську стінку. Підержались до вечера, а вечером знову поробили засідки.

16.6.46 в с. Кудринці більшовики відкрили кривку, де було 3-ох підпільників, їх забрали живими, та сильно побитих завезли до Чорткова.

" " в с. Окопи провокатор Івасюк засирілив сестру сл. п. куща. Случа. до с. Горошова прибули більшовики, які зловили одного старшого підпільника. Він почав від більшовиків тікати і його застрілили.

19.6.46 в сс. Заваля і Михайлівки вибралися фронтовики, які тут квартирували через 8-м місяців.

20.6.46 в с. Волківці більшовики арештували Костенюк Анастасію і секретарку сільради Касіян Анну. Того ж дня арештували Малиновського Грата бувшого підпільника, який зголосився в невідомих причин і Костенюк Параску.

28.6.46 в с. Усть-Епископски місцеві стрибки арештували Горбунь Настю нар. 1926 р.; закидаючи її, що до неї ходить підпільник. Тримали один день, сильно побили і випустили.

16.6.46 ніччю над райцентром Мельвиця крутився літак, який мав би скинути 3-ох парашутистів. Другого дня більшовики перевіряли всіх людей на базарі, підозрілих людей арештували та тримали до вечера. Рівнож ходили по полі. Парашути були спалені. Подібний випадок був в с. Дилипці та Усть-Епископским, на полі в місяці травні крутився літак та були спущені світла. Рано діти на полі знайшли парашут.

В початком місяця в Кудринькому лісі впало 4-ох укр. повстанців зі східних груп, а саме: Шура, Оселедець і Син, четвертий невідомо хто. Двох: Сарковий і Роман втікли. Причини досі не відомі. Правдоподібно, що в провокації цих двох, що втекли.

В сс. Давенигород, Бабинці, Данівці нема підпільників та павилися злодії, які крадуть найбільше жіночі речі, як хустини та інше, а навіть коні.

В сс. Вільхівцях, Волківцях, Окопи, Давенигород "Истеробительни батальони" стають чимраз більш активними /але до грабунку населення/, бо підпільників в цих селах нема.

Район Монастириська:

- 26.5.46 в с. Маркова більшовики арештували Сивак Марію літ 18-ть. З дому забрали її як повстанці, по дорозі в Маркови до Товстобаб через 3 рази закладали її шнурок на шию і намагалися звільнитися довідатись де квартирують повстанці. Коли вона твердо стояла на своїм, що "не знаю", її через 3-ри дні звільнили. Другого дня більшовики в районі арештували Сивак Петра, закидаючи йому, що він які десятник збирав харчі для повстанців. По 3-ох тижнях його звільнили з тим, що як хто буде питає в ним в районі то він має бути дома.
- 28.5.46 в с. Завадівка більшовики арештували Гладку Марію, на допитах питали її за санітарками. По 2-ох днях її звільнили.
- 10.6.46 в с. Товстобаби більшовики арештували: Сичик Микола та Денека-Микола. На допитах питали, хто знищив Ганчара Дмитра, який прийшов в ЧА і водив більшовиків до тих хат, де заходили повстанці.
- 15.6.46 в с. Товстобаби більшовики арештували: Кордяк Павла, Голова Івана та Березяк Олексю, за те, що не хотіли іти до стрибків.
- 18.6.46 в с. Маркова ноччю більшовики робили засідку, ранком прийшли до села та арештували: Сиваник Марію, Сиваник Василя і Королевич Марію. Один зголошений запільник зі с. Швейкова доочно їм свідчив, що вони його переховували і постачали харчі.
- 22.6.46 в с. Маркова більшовики, удаючи повстанців зайшли до хати Ніжалковської Анни та розпитували за санітаркою. Вона показувала їм хату, де на квартирі була сан. Наталка. Більшовики її арештували і забрали до р-ну. Цього ж самого дня арештували дочку Ніжалковської Анни Михайлину і Титус Катерину.
- 25.6.46 до с. Слобідка-Горішна приїхали більшовики та скликали до сіл'яни батьків, яких сини помельдувалися. Більшовики казали їм, щоб вони здали всю зброю, що їх сини ще не здали, бо в противному разі виведуть їх на Сибір.
- 26.6.46 до с. Маркова приїхало в гарнізоні 6-ть більшовиків і арештували Королевич Василя та забрали його до району.
- 30.6.46 в с. Маркова більшовики наскочили на хату Сивака Михайла та арештували його дочку Марію літ 18-ть.

Район Коропець:

- 1.5.46 в райцентрі Коропець більшовики арештували Мороз Антона, майно skonфісковано, а господарку спалили.
- " до с. Баранів перед сходом сонця приїхало 8-м більшовиків, які перевели стислі ревізії шукаючи дротами по соломах.
- 8.5.46 в сс. Лядське і Коростятин повстанці понищили станиці стрибків. Жертв не було.
- " в с. Красів суддя стягав позику. І так, хто на час не сплатив належної суми, йому накладали в десятеро більше. Одному бідному селянинові призначено 100 крб. а тому, що на час не сплатив його арештували. Жінка була змушена продати останню вбіжа, щоб заплатити позику, аж тоді його випустили.
- " до с. Велеснів приїхав Криворот з більшовиками стягати позику. Криворот ходив сам по хатах, а хто не мав грошей тягнув зі стайні корову.
- 4.5.46 в с. Лука більшовики арештували Дороша Петра. Випустили аж тоді, коли він підписав заяву про співпрацю з НКВД.

Укр. № 10

- 8.5.46 на хутір Тереміж прийшло 11-ть більшовиків в справі позики, Населення повтікало. Більшовики зловили Кіновір Марію і ка- вали їй, щоб вона підписала позичку на 1000 крб. Вона відповіла, що підпише на 2 крб., бо стільки їй заплатили за масло. За те її арештували і разом з арештованим Кіновір Михайлом забрали до району.
- 10.5.46 в с. Лука більшовики арештували десятників: Гирмана Петра, Прикубишин Петра і Красій Василя. Їх арештували за недостатнє стягання позики.
- 13.5.46 в с. Новосілка К. більшовики арештували начальника і 6-ох стрі- ків, за це, що вони крали крові в пересенців в заходу.
- 14.5.46 в с. Красіїв більшовики перевели ревізію в Шостак Степана. Підчас ревізії вкрали велику хустку.
- 18.5.46 зі сс. Баранів і Красіїв всі зголошені ходили на НКВД в р-н. Там робили відтиски пальців, відтак Секретар РПК Криворот, перевів збори і сказав, що всі вони здали зброю до реєстра- ції на НКВД, яку ім опісля звернуть, що би охороняли своє село від "банд".
- 19.5.46 до с. Нисколови приїхало 8-м більшовиків, вони сконфіскували майно зловлених в кривівці, арештували 9-ть осіб і відіхали. Рідня арештованих порозбігалась.
- 21.5.46 більшовики вертаючи з с. Яргорова повернули вечером до с. Кра- сіїв та зробили засідку. На засідку попало 3-ох повстанців. Підчас перестрілки один з них вістав легко ранений в ногу. Повстанці відстрілюючись відступили.
- "-"
Зі сторони Нижнева через хутір Діброва переїжджало 18-ть озброєних кіннотчиків, які заїхали на край райцентру Коропець і заквартирували на вул. Луги. Почувши це місцеві більшовики, розбіглися поміж цивільне населення, що би скритися. Другого дня кіннотчики відіхали в напрямі Золотого-Потока.
- 22.5.46 в с. Красіїв більшовики арештували Рібого Михайла.
- 27.5.46 рано до с. Коростятин прийшло 8-м більшовиків, вони перейшли через село та пішли в сторону коростятинського ліса. Прейшли по під ліс до комарівського ліса, а відтак перейшли через коме- рівський ліс та пішли в коропецький ліс. Цього самого дня о год. 12-й по полудні переходило через комарівський ліс 20-ть більшовиків в різних уніформах: німецьких, руских та цивільних пішли в напрямі хутора Грабки.
- 29.5.46 начальник стрибків з с. Коростятин побив пістолем Циріль М. зі с. Комарівки. Потім арештував Литвин Параску /переселенка/ літ 24 і провадив до Коростятин, на дорозі хотів знасилувати її. Вона сильно кричала, вирвалася від нього і втекла до дому.
- 1.6.46 більшовики з гарнізону вийшли на пле і зловили Шевчук Анну та її сина Івана. По дорозі вони почали тікати, Шевчука Івана більшовики ранили, а мати його втікла.
- 2.6.46 до с. Баранів вечером прийшло 10-ть більшовиків, вони стріну- лись з повстанцями. Повстанці відкрили по них вогонь, вбили одного більшовика, а решта порозбігалась. Повстанці відступили без втрат.
- 3.6.46 в с. Лука 4-ох більшовиків прийшло арештувати Будзак Параску вона втікла, а потім сама зголосилась на гарнізон.
- "-"
до с. Яргорів прийшло 4-ох більшовиків, арештували Мохнатого Олексу, що був головою за німців та Дидин Миколу.

- 3.6.46 до с. Баранова прийшло 5-ть більшовиків і арештували: Лопуш-Гриця та Бродецького Якова. Арештованих забрали до Задарова, а на другий день випустили.
- 4.6.46 в с. Лядське більшовики арештували: Пилипко Адама і Олуда Степана. Арештованих забрали до Задарова і по 6 днях пустили.
- 5.6.46 на присілок Коропецьке Кізя прийшло ніччю 30-ть більшовиків: Вони заарештували: Скрипник-Степана і Сем"янів Дмитра. Арештованих забрали в рні і по 6-ох дря пустили.
- 10.6.46 між сс. Заліся і Пужники 15-ть більшовиків стрінулись з повстанцями. Повстанці відкрили по них вогонь і відступили без втрат. По більшовицькій стороні був один тяжко ранений.
11. 6.46 на місці де була перестрілка 10.6.46 більшовики зробили засідку і вловили одного повстанця, вдаривши за куца його прикладом від кріса по голові. Переголовшеного повстанця забрали в район.
- 15.6.46 між с. Комарівкою, а хутором Вербкою повстанці зробили засідку, на якій вбили 5-ть більшовиків, а одного ранили. При тім вдобули: 2 кріси, 2 диски до кулемета, 50 шт. амер. консерв, 3 нових уніформи, 10 кг. цукру і 8 нап'лечників.
- 16.6.46 по лісі та хуторі Вербка ходили більшовики. Ніччю довкола с. Луки більшовики робили засідки, бо попередньої ночі там повстанці розкидали летючки.
- "-" до м. Устє-Зелене прийшли більшовики і арештували одного запільника, який крився. Його забрали на гарнізон до с. Луки.
- 17.6.46 ніччю на х. Левентова робили більшовики засідку, але без жодного успіху. Над ранком вдякчи повстанців пішли під хату Дудки О. і просили, щоб вона їм відчинила. Коли відчинила, більшовики зайшли в хату і арештували її-дочку Анну.
- 20.6.46 через х. Куд"ярку переходило 2-ох повстанців і натрапили на більшовицьку засідку. Коли більшовики їх спинили, повстанці відкрили вогонь і ранили 2-ох більшовиків, а самі відступили без втрат.
- 21.6.46 більшовики провір"яли Вістряньський ліс, а потім пішли до села Вістрі та арештували: Дудку Василя, Дудку Марину, Василик Марту, Гарасимів Євгенію, Міщанин Марію і Василик Марію. Арештованих забрали до району.
- 25.6.46 до с. Баранова прийшло 12-ть більшовиків до пол. шукали по господарствах. По полудні відійшли до с. Задарова.

Район Копичинці:

- 4.5.46 в с. Сухостав з причини провокації, більшовики оточили кривку де було 3-ох повстанців. По короткій перестрілці 2-ва повстанці пострілялися, а один здався живим.
- "-" до с. Кливинці прибув під маскою повстанців провокаційний відділ. Протягом цілого дня місцева дівчина шукала за підпільниками, щоб їх сконтактувати з "провідниками", які прийшли на контроль терену - провокаційним відділом, але не могла нікого відпитати. Вечером на дорозі стрінула двох повстанців, яких закликала до хати, бо "там на них чекають якісь провідники". Провокатори розпитували в повстанців, що вони роблять і чи не знають, де перебуває лікар Ір, бо вони мають тяжко хорого і конечно в ним мусять бути. В дальшій розмові, повстанців розброїли і забрали до району.

- 6.5. 46 ранком на полях біля с.Хлопіва, більшовики оточили впривку, де кватирувало 6-ть повстанців, а саме: Сорока, Крук, Гарасямко, Сталь, Чорнота і Стріла. Вище згадані повстанці завзято відстрілючись вели бій через кілька годин, наслідком чого вбили кілька більшовиків і кільканадцять ранили /точна кількість вбитих і ранених не відома, бо більшовики забравши їх на авта, законспірували перед населенням/. По перестрілці, знищивши всі організаційні матеріяли, речі та зброю, крім пістолів, пострілюлися.
- 10.5.46 в с.Ваворівщина - передмістя Копичинці, згоріло 28-м господарств, які запальною кулею спалив стрибок.
- 11.5.46 на кол.біля с.Перемилів більшовики оточили повстанця, який там кватирував. Повстанець застріливши більшовицького сержанта, згинув героїською смертю.
- 16.5.46 до с.Перемилів приїхав відділ кімнотчиків в числі 28-м чол. і тут заквартирував. Від цього дня щовечера роблять засідки під селом і на полі, а днем ревізії та-провірки жидей.
- 28.5.46 в с.Хоростків більшовики арештували 4-ох жидей.
- 28.5.46 в с.Хоростків повстанці вбили одного НКВД-іста.

Район Золотий-Потік:

- 7.4.46 в с.Порхова більшовики арештували: Романовського Михайла.
- "- в с.Губин більшовики арештували: Захарчук Марію, Дудка Япка, Мельничука Мартина і Дутчака Михайла.
- 10.4.46 в лісі біля с.Космирина знайшли жиде розстріляного більшовиками мужчину в віці около 20-ть літ.
- 18.4.46 в с.Броварі повстанці вбили начальника стрибків Вербіцького.
- 25.4.46 в с.Малі-Залішки 2-ох повстанців попало на більшовицьку засідку. Один вістав вбитий, а другому вдалось втічи.
- "- в с.Стінка йдучи до церкви до шлюбу, молода пара попала на більшовицьку засідку. Молода вістала вбита, а молодий важко ранений.
- "- в с.Космирин в причини провокації, вістав вбитий один повстанець.
- 29.4.46 в с.Костільники попало на засідку 3-ох повстанців. Одного важко раненого більшовики забрали, а двох легше ранених втекло.
- 5.5.46 в с.Малі-Залішки в лісі в наслідок заскочення впало від більшовицької кулі 3-ох повстанців і одна дівчина-підпільниця. Одному раненому вдалось втечи.
- "- в с.Берем"яни повстанці вбили капітана НКВД, та при тому знищили Махтуру Василя - співпрацівника НКВД.
- 12.5.46 в с.Стінка більшовики виселели 13-ть родин в числі 39-ть осіб.
- 20.5.46 в с.Берем"яни повстанці знищили: клуб, сільраду і кооперативу.
- "- в с.Новосілка більшовики на підставі провокації вбили в криївці одного запільника.
- 28.5.46 в с.Броварі більшовики арештували голову сільради і секретара.

Район Залішки:

- 27.8.46 в с.Щитівці прийшли більшовики, які відразу пішли до костела, де робили ревізію. В костелі було 2-ох повстанців, які відкрили по більшовиках вогонь? В висліді стрілянини 2-ох більшовиків вістало вбитих і оден ранений, решта більшовиків повтікали. Повстанці вийшли живі.

- 29.3.46 на присілку Марханівка с.Новосілка більшовики з місцевого гарнізону знайшли в спровокованій криївці 4-ох повстанців. 3-ох повстанців розірвались гранатами, а одного непритомного більшовики забрали в район.
- 30.3.46 в лісі біля с.Іванів-Золоте 8-м більшовиків з шаонізону закидали гранатами в криївці 5-ть повстанців. Трупів забрали до с.Іванів-Золоте і там похоронено.
- 1.4.46 більшовики з гарнізону с.Блищанка в числі 20 чол.робили стислу перевірку в лісі Чигор б.с.Бедриківці. По лісі палили листя і траву та шукали дротами попід корчі за криївками. Вони знайшли криївку, в якій сиділо 3-ох повстанців: Голуб, Левко та Брехун. Коли повстанці почули, що більшовики добувають до криївки, повст.Голуб вискочив з автоматом і почав стріляти та вмить впав прощитий ворожою кулею. Два інші повстанці самі в криївці пострілялися.
- "-" в с.Новосілка більшовики арештували 28-ри особи. Всіх видав Загордонський Адам, який попередньо зголосився на НКВД.
- 2.4.46 до с.Хортоновець прибуло 10-ть більшовиків, вони сильно побили Бабій Романа та арештували Тодорчук Кнаську і учительку в с.Колодрібка більшовики арештували госп.Герман Анну.
- 7.4.46 до с.Костільник приїхало 4-ох більшовиків, які арештували 6-ть осіб. Арештованих забрали до с.Завулинець.
- 8.4.46 всі гарнізони, які були по селах виїхали до р-ну, там були через 3 дні і виїхали на Вуковину до Чернівець.
- 9.4.46 до с.Городок приїхало з р-ну 38-м більшовиків, як охорона "підсобного хавяїства". Цього самого дня ходили по селі та стрінулись в повстанцями. Повстанці відкрили вогонь, в результаті якого було ранено два більшовики. Повстанці відступили без втрат.
- 10.4.46 в с.Жижова більшовики арештували 4-ри дівчині.
- 14.4.46 до с.Жижова приїхало дві машини більшовиків, в числі 12-ть між ними капітан НКВД. Вони скликали лідерів на збори, які не відбулися тому, що ніхто не прийшов. Тоді розійшлися самі по селі і ловили мужчин до "Истебительного баталіона".
- 19.4.46 до с.Завулинець приїхало 50-ть більшовиків, вони гонили людей до радгоспу, а вечорами робили по селі засідки. Вони залишилися далше в цьому селі на постійне кватиркування і ту саму роботу продовжують далше.
- 21.4.46 в с.Бедриківці кількох повстанців розігнали стрибків. Другого дня начальник забрав від усіх стрибків зброю і завів її до району.
- 22.4.46 в с.Синьків повстанці знищили місцевого провокатора, який водив більшовиків на засідки і арештував людей. Другого дня приїхали більшовики і забрали родину звищеного провокатора в числі 2-ві особи.
- 25.4.46 до с.Колодрібка приїхало 28-ри більшовики, робили ревізії в кількох хатах під лісом, не знайшли нічого, зрубали хрест на могилі та арештували Ловецького Якіма, якого тяжко побили
- 28.4.46 до с.Бедрикове приїхали більшовики збирати повику. Один з них вистрілив запальною кулею і запалив стодолу Гайдецького Йосифа, при тому згорів увесь господарчий інвентар.
- "-" в с.Торське 50-ть більшовиків робили ревізії на присілку Глушка і ходили по лісі.

- 8.5.46 до с. Винятинці прибуло 20-ть більшовиків, які зробили збори в справі позики. По зборах арештували 7-м осіб. Другого дня частина більшовиків залишилася збирати позикку, а друга частина виїхала з арештованими в р-н.
- " в с. Дуневі більшовики, що збирали позикку мали збори в справі злочі позики. Вечером ці самі більшовики зайшли до господині Івашук Катерини та домагалися, щоб вона втворила, коли господиня не хотіла відчинити, вони повибивали вікна, полемали двері та тятко побили господиню. Потім пішли до Макух Марії, якої не було дома, розбили двері та закрали: кокух, хустини, спідниці. Другого дня перед вечером відіхали в напрямі с. Кулаковець.
- 4.5.46 в с. Колодрібка більшовики ходили по селі за позикку. Хто не мав грошей, забирали худобу, кого не було дома розбивали двері, дітям прикладали зброю до грудей, щоб сказали де їх батьки. При тім арештували 4-ри особи і другого дня їх забрали в р-н.
- 8.5.46 в с. Завулинці більшовики озброїди 12-ть стрибків. Один з них не хотів брати зброю, за що його арештували та відвезли в р-н.
- 9.5.46 до с. Блищанка приїхали більшовики, які організували стрибки, хто не хотів брати зброї, заждали до пивниці та міцно били. Селянина Когута так важко побили, що цей не міг зайти до дому.
- 10.5.46 в с. Добровляни більшовики нічю ограбували Камінську Анну.
- 11.5.46 до с. Мишків вечером приїхали більшовики, окружили хату, де в черяло 3-ох повстанців. По короткій перестрілці, повстанці, прорвалися і відступили без втрат. Більшовики спалили господарство та вбили 56-ть літню жінку-господню.
- 13.5.46 до с. Торське прибуло 23-и нквб-исти та арештували Непийводу Михайлину. Другого дня арештували на присілку Пруся: Гонзук Анну і Непийводу Стефанію з 4-ма малими дітьми. По полідні з арештованими виїхали в р-н.
- 14.5.46 до с. Печерна вечером приїхало 4-ри більшовики, які пограбували 3-ри господарства. З награбованим добром відіхали на Чирнівці.
- 15.5.46 в с. Завулинцях військо, яке було на постю, арабувало у Дольницької Марії безрогу, 2 цт. бараболь, 3 вереті і 3 подушки все забрали на квартиру в гарнізон.
- 18.5.46 до с. Торське приїхало з району 2-ох нквд-истів, вняли ще 5-ть більшовиків з підсобного господарства і арештували Гондзюк Анну д. Михайла і Гондзюк Анна д. Андрія. Арештованих підсобні відставили в р-н, а нквд-исти залишились ночувати. Другого дня навбирали по селі солонини та горілки і відіхали в р-н.
- 20.5.46 в с. Бедриківці начальник стрибків арештував Шушкевич Олену. Арештовану замкнув до пивниці, жадаючи від ньої солонини та горілки. Арештована дала 4 кг солонини і 1 лт. горілки по чім її звільнено.
- 21.5.46 до с. Бедриковець прибуло дві дівчини з Басарабіі міняти речі за хліб. Начальник одну арештував і цілу ніч на своїй станиці насилував. Другого дня напів живу дівчину випустив і вона плачучи розповіла людям про звірське поступування з нею.
- " до с. Завулинець прийшло 8-м більшовиків. Вони перепровадили ревізії по господарствах, а потім пішли до священника, що він відчинив ім-церкву. Підчас ревізії в церкві вони запримітили на стриху 2-ох повстанців: Дуб і Хмара. Більшовики зі страхом вискочили в церки не стріляючи, тільки час до часу посиляли цувільних людей, щоб ті здалися. Коли повстанці рішучо відповіли

"червоній голоті не здаємось", негайно повідомили гарнізон в с. Городок, з якого прийшло більшк більшовиків з кулеметами; гранатами та мінами. Зчинилась сильна стрілянина, в якій повстанці завзято відстрілювались, а вистрілявши всі набої останніми пострілялись. Перед вечером арештували Матрука Захара, який був на ослужі в церкві, забрали трупів та відіхали в р-н.

23.5.46 до с. Касперівці приїхало 6-ть нквд-истів, вони стяли з могили хрест і забрали вінці. Другого дня зловили 3-ох селян: Вебицький Володимир, Бачинський Михайло і Калакайло Марян, доручили їм постинати хрести з могил впадших повстанців. Коли ці відмовились, їх замкнули до пивниці, а хрести постинали самі. Хрести разом з вінками поскидали в ріку Берет, а терневий вінок забрали в район.

24.5.46 до с. Печарна приїхало 30-ть більшовиків, які заарештували 13-ть осіб. Чотирох звільнено ще в сільраді, а решту забрали в р-н.

"-" до с. Мишків прибуло 12-ть більшовиків, робили на головних дорогах засідки. Другого дня поломали хрести на могилах впадших повстанців, а вінці почіпали на верби. По селі кричали, що верби мають кращу славу, як "бандеровські" могили.

26.5.46 в с. Завулці більшовики з місцевого гарнізону підчас Вогос-служення обскочили церкву, арештували кілька господарів та перевели в церкві ревізію. Не знайшовши нічого арешт. випустили

"-" на присілок с. Глушка прибуло 9-ть нквд-истів, які обступили хати: Билінського Михайла і Баб'ї Марії, де зловили 2-ві дівчині-підпільниці ві с. Устечко Товст. р-ну, їх забрали зі собою. По дорозі поступили до Кожушки Василя та роблячи ревізію, забрали 3 лт. спирту. П'яні більшовики замкнули арештованих дівчат до пивниці. Одна скориставши з нагоди втекла, другу місцевий нквд-ист Семенюк відвіз до р-ну.

27.5.46 до с. Колодрібка прибуло 15-ть більшовиків і арештували: Середу Дмитра, Герман Петра, Холодного Степана, Баб'як Михайла, Гуску Петра. Потім скинули з могили хрест і перед вечером відіхали.

"-" в с. Угринківці більшовики арештували 4-ри особи.

"-" в с. Жижова більшовики арештували Шпаковську Анну.

28.5.46 до с. Іванів-Золоте над ранком прибуло 15-ть більшовиків і обступили хату Прокоп Варвари, повибивали вікна і забрали одягу. Підчас цього запримітили кількох повстанців, які заходили на квартиру до госп. Данилюк Павла, обступили хату та зразу розпочався бій. Протягом 2-ох годин прибуло в р-ну на машинах около 150 більшовиків з одним танком. Злучились разом, почали обстрілювати повстанців з танка і пішли в наступ. Повстанці відбивши атаку, пішли в прорив та всі 5-ть погинули від ворожих куль в нерівному бою. Шостий повстанець Вой в хаті не відступав, а відстрілюючись через вікно до останнього набоя, останнім набоем застрілювався сам. В висліді бою впало: 6-ть повстанців, одна цивільна жінка та 6-ть більшовиків, між ними ст. лейтенант і сержант. Більшовики своїх трупів забрали на машини і відіхали в район. Повстанців, селяни поховали на цвинтарі в спільній могилі.

29.5.46 в с. Колодрібка ніччю прибуло 13-ть більшовиків, які робили засідку. Рано перевели ревізії по господарствах і арештували Соколівську Анну, Сумук Йосиф, Олійник Марію і Викоть Василю.

- 30.5.46 в с. Влищанка більшовики з місцевого гарнізону, арештували: Зайцьковського Адама, Поклацького Маряна, Горішного Івана; Воробець Семена, Воробець Якова, Влукміж Софію арештованих забрали в район.
- " - до с. Костільник прибуло 5-ть нквд-истів, які арештували: Тимчук Михайла, Калакофли Івана, Калакофла Василя, Осадчук Йосифа і одну жінку в Буковині, яка тут крилася.
- 1.6.46 на присілок Глушки /с. Торське/ в районі прибуло 20-ть більшовиків та арештували 4-ри особи, яким доказують, що в них квартирували повстанці.
- 2.6.46 в с. Жижова більшовики арештували Бойчук Павла.
- 3.6.46 до с. Торське приїхали більшовики та арештували Чайку Василя. Разом з ним пішли на вул. Луги до Кожушки Василя і тут зробили ревізію, при якій забрали: 20-ть лт. спирту, 50 шт. сірників, одну фіру дров, одну фіру пшениці снопами. Також пішли в ліс біля цього села і знайшли криівку, з якої забрали: 1 кріс, 1 самоварядку і коц. По полудні відіхали в р-н.
- 6.6.46 до с. Колодрібки приїхало 15-ть більшовиків між ними учасковий нквб Іваненко та арештували: Смахно Василину, Герман Марію, Петяльовану Марію і Динську Анну. З арештованими відіхали в район.
- 7.6.46 в с. Бедриківці начальник місцевих стрибків, прийшов до госп. Матійчук Михайла, щоб він дав йому пів літри горілки. Коли господар не дав горілки, заарештував дочку Одарку, яку замкнув до пивниці. Вечером, коли господар приніс горілку дочку випустив.
- " - в с. Колодрібка більшовики арештували 4-ри особи.
- " - до с. Винятинець прибуло 15-ть більшовиків, які арештували 22-ві особи. З арештованими відіхали в напрямі с. Синьків.
- 8.6.46 до с. Новосілка прибув оден ріп повстанців. В селі зробили мітинг з великою участю людей. Відходячи зі села знищили в сільраді всі документи та забрали телефонічний апарат.
- " - до с. Колодрібка прибуло ніччю 8-м більшовиків і поробили засідки. Рано ввійшли в село та арештували 6-ть осіб.
- 9.6.46 в с. Булаківці більшовики позривали кличі проти стрибків і колгоспників, зробили мітинг та арештували 7-м осіб.
- 12.6.46 через с. Новосілку зі сторони Монастирка, переїжджало машинюк 10-ть більшовиків. Коло пастухів, які пасли худобу, задержали одного в пастухів тяжко побили, питаючись за "бандеровцями", неовідавшись нічого, забрали його на машину і відіхали до Королівки. Там примусили його до підпису заяви співпраці в МВД і другого дня пустили.
- 13.6.46 в с. Торське 15-ть більшовиків арештували Напийводу Югаську. Коли вели арештовану до р-ну, іншу більшовики в роді укр. повстанців, зробили засідку. Підчас густих стрілів, кількох більшовиків, паде ніби вбиті, а решта тікає. Застрашена дівчина також втікла. Це хитро влаштована більшовиками провокаційна штука.
- " - до с. Жижова прибуло 15-ть більшовиків, забрали місцевих 20 стрибків, робили в селі ревізію, а віддак в лісі біля села. Арештували Черничука Ярослава і в год. 1 виїхали в район.
- " - до с. Мешків прибуло дві машини більшовиків з МВБ та арештували людей, яких мали на списку: Залуцький Іван, Залуцька Анна, Міхалюк Іван, Міхалюк Анна, Ключко Марія, Катеринчук Дмитра, Слексів М. Куртяк А. Лотоцький П. Беня С. Снятинський М. і Дмитро

- 14.6.46 до с.Щитовець прибуло 19-ть більшовиків та арештували: Тодосійчук В. і Гошовського М. Вечером в арештованими виїхали в р-н.
- 15.6.46 в с.Бедриківці начальник місцевих стрибків арештував стрибків Шимків Р. Кобилянський Л. Данилюк І. і Калакайло Г. Арештував за те, що не хотіли вписатися в комсомол. По двох днях випустили. Другого дня в р-ну приїхало 3-ох більшовиків та в Балам А. робили ревізію питаючи за "бандеровцями", а ніччю закрали всю одягу. В Кувьмина Романа вкрали безрогу, а в Славіцького Івана чоботи. Куди відїхали не відомо.
- " - до с.Костільник приїхало 3-ох більшовиків, які арештували: Кіян Марію в дитинку і виїхали в район.
- 17.6.46 в лісі Чигор біля с.Дзвиняч повстанці зробили наскок на 3-ох більшовиків, які приїхали машиною до дрова. Машину повстанці знищили, а більшовиків вгнали в р-н.
- " - до с.Колодрібки приїхало 11-ть більшовиків, які поробили засідки, рано повдирали наші ключі, при тому побили деяких людей і по полудні виїхали в напрямі с.Синьків.
- " - на присілку Глушка с.Торське, кількох більшовиків в р-ну арештувало: Білінського Михайла і виїхали в р-н.
- 19.6.46 до с.Городок приїхало кількох більшовиків в обласним НКВД, які скликали людей на збори в справі контингенту. З селян на збори ніхто не прийшов і більшовики виїхали в р-н в ніччю.
- " - до с.Щитівці в напрямку с.Касперовець прибуло 4-ох більшовиків між ними слідчий НКГБ Пехтієв, арештували Гават Костину, в яку відїхали до с.Винятинець.
- " - до с.Костільник зі с.Завулиць приїхало 6-ть більшовиків та кілька стрибків, в господині Салевич Анни забрали одну фірму немолоченого звіжа, в Осадчук Миколи вкрали дві пари чаревків та одну хустину. З краденими річами виїхали до Завулиць.
- " - до с.Дуплиськ приїхало кількох більшовиків і робили збори в справі контингенту.
- " - до с.Винятинці в год.9-й рано приїхало 18-ть більшовиків в р-ну і 4дри більшовики зі с.Щитовець. Вони арештували: Тихолаз Івана і Бойко Івана, в якими по полудні кількох більшовиків відїхало в р-н, 4-ох відїхало до с.Касперовець, а 18-ть відїхало до с.Новосілки.
- " - в с.Новосілки більшовики, які приїхали в Винятинець скликали до сільради людей і протоколували: Рибух Марію, Бричка Евгєні Хмєйчук Івана, Сименик Микола, Бричка Василину, Сахарик В. силя Протоколованих випустили, самі забрали кілька підвод і виїхали ніби до р-ну. З поля фіри завернули, а самі пішли до с.Винятинці тут ніччю скликали і протоколували: Бойко Івана, Бойко Анастасію, Корольок Дмитра, Корольок Марію, Тихолаз Марію і Бабюк Евгєнію. По протоколі більшовики всіх випустили. Ранком більшовики виїхали в напрямі с.Завулиць.
- " - до с.Щитівці в району прибуло 3-ох більшовиків, а в гарнізоні с.Городок 10-ть більшовиків між ними слідчий НКГБ Пехтієв. Роблячи засідки через непорозуміння почали одні на других стріляти. В висліді стрілянини вбито 3-ох більшовиків. Ранком трупів забрали в р-н.
- 20.6.46 в с.Дуплиська начальник стрибків забрав від всіх стрибків зброю і відївів до району.
- 28.6.46 до с.Щитівці приїхали більшовики та арештували: Ковригу Марію і Орищука Дмитра. З арештованими відїхали в р-н.

Район Струсів:

- 5.4.46 до с.Струсівська Слобідка приїхали більшовики які арештували 7-м осіб,яких по кількох днях звільнили в тюрми.
- 8.4.46 до с.Дарахів приїхало 4-ри кквд-исти,які при допомозі стрибків робили ревізії в підозрілих хатах та приарештували 9-ть осіб, яких по провірці випущено.
- 17.4.46 до с.Налуже приїхало 5-ть кквд-истів зі стрибками і зі сільрадцями післали дижурного по Ярослава Сухацького,щоб цей явився в сільраді.Сухацький це інвалід "вітчизняної війни",який недавно повернувся до дому.Вище згаданий інвалід до сільради не явився тому більшовики оточили його хату,йому вдалося втічи через вікно,а в хаті осталася його дружина,яку більшовики розстріляли.
- 18.4.46 до с.Рівдяни приїхалт кквд-исти,які забрали одну родину Скоренького до району,а відтак вивезли на Сибір.
- 5.5.46 до с.Бернадівка приїхало 10-ть більшовиків,які ограбили господарство:Огарок Осипа,Грибенюк Юліяна і Куліковського Марія
- "- в м.Струсів більшовики арештували Цибушника Миколу за те,що він не хотів підписати каложену ними ставку повизи.
- 6.5.46 в с.Налуже більшовики напали на хату переселенця зі заходу, вибили вікна,побили господарів і знищили все майно.
- 10.5.46 в с.Варваринці більшовики арештували:Борис Антонину і Нечай Євгенію,яких по підписанню заяви пустили.
- 18.5.46 між сс.Рівдяне-Зубів більшовики зробили засідку,на яку попали 2-ва повстанці.По короткій перестрілці,одному вдалося втечи,а другий Боян зістав ранений і бачучи своє безвихідне становище зірвав гранату.Граната вибухла та відірвала йому лише руку.Більшовики забрали його до р-ну,де він по кількох годинах помер.
- 28.5.46 ніччю в с.Дарахів до Юрків Палагні прийшли більшовики під маскою повстанців і казали,щоби іі 17-ть літний син сказав, де перебувають повстанці,щоби сконтактуватись.Коли хлопець сказав,що жодних повстанців не знає і тим самим не знає де за ними шукати,голота випровадивши його на двір,тяжко побила.

Район Тереховля:

- 8.4.46 в с.Іванівка більшовики оточили хату,де кватирувало два повстанці.По короткій перестрілці повстанці пострілялися,а господарство більшовики знищили.
- 7.4.46 в с.Малів більшовики робили ревізії.При ревізії в Серетного Степана більшовики скинули зі стриху його дочку,яка зломала собі ногу,а господаря арештували.
- "- в сс.Залав"я,Зеленче,Підгора,Малів,Семенів около 150-ть більшовиків робили облави при тому арештували людей,яких по провірці пускали.
- 12.4.46 в с.Сороцько більшовики зробили засідку на цвинтарі.В цей час зі сторони с.Ковівка надіхали інші більшовики автом і почали перестрілку з першими.Після півторагодинного бою порозумілись зі собою.В висліді бою було 3-ох більшовиків вбитими.
- "- в с.Зеленче зголошений стрибок зі Залав"я Сокаль Петро,арештував:Чорного Богдана,Якимів Марію і Ярославу та Тузиму Крія.Арештованим людям доказував,що вони співпрацювали з повстанцями.

- 15.4.46 в с. Підгора більшовики арештували: Панаса Теодора - начальника стрибків за те, що його сестра в підпілля та Крупника Василя - заступника начал. стрибків за те, що його брат згинув в визвольній боротьбі.
- 16.4.46 в с. Гумніських більшовики арештували підпільницю Мирославу.
- 22.4.46 до с. Іванівка приїхав Мартинюк з 18-ма НКВД-істами, та арештував Алелу Катерину. Арештована під тортурами всипала: Хміль Анну, Топорівську Анну Осипу і Хоптію Анну та Теодора Заверуху.
- "-" в с. Сороцько більшовики зробили засідку, на яку попало два повстанці, які вистали від більшовицьких куль побиті.
- 28.4.46 в с. Сади повстанці знищили НКВД-іста-стрибка Крушельницького.
- 24.4.46 в с. Іванівка більшовики арештували Топорівську Осипу /крамарку разом з ріднею, забрали в р-н та знищили майно.
- 25.4.46 в с. Ловівка більшовики робили ревізії, засідки та арештували Березовську Марію. Причиняли ревізії, засідки і арештування місцеві комсомольці.
- "-" в с. Іванівка повстанці знищили більшовицького розвідчика.
- 8.5.46 в м. Тереховля більшовики арештували Грибенка Евстахія, який був в СС д. Галичина, а повернувся з фронту минулого року і зголосився на НКВД.
- 4.5.46 в с. Малів більшовики ограбили господарство Дуди Марії.
- "-" до с. Глещева приїхало 6-ть більшовиків з начальником по ОББ Мартинюком і арештували Шмельську Істину.
- 5.5.46 в с. Залав"я місцевий стрибок Сокаль П. арештував Марцінів Ст. і Пістун Степана.
- 11.5.46 до с. Глещева приїхали більшовики і арештували: Тихоліз Анну і Пакош Дмитра.
- 17.5.46 через м. Тереховля почали переїздити війська на Тернопіль.
- 20.5.46 в м. Тереховля льотчики в супереччі з НКВД-істами застрілили 2-ох НКВД-істів. При тім кричали, що НКВД-істи на задах спасали свої животи, а вони воювали.
- 21.5.46 до с. Малів приїхала грінка в числі 10-ть чол. "Бандоро здайсь" перевели ревізії по підозрілих хатах і переїхали до Гумніської.
- 24.5.46 в Тереховельському лісі група "Бандоро здайсь" зробила засідку, на яку попало 8-ох повстанців. По короткій перестрілці повстанці відступили без втрат.
- 29.5.46 в Тереховельському лісі 50-ть більшовиків робило облаву.
- "-" в с. Глищава начальник по ОББ Мартинюк арештував Леськів Л.

Район Тлусте:

- 30.8.46 до с. Вуржухинець повернувся з генеральної облави місцевий гарнізон. Вони оповідали свої переживання під час облав в лісах коло Устечка. Говорили "вже нема бандорів. Ми добре перевірили ліси та всіх вибили".
- "-" в час облави на ліси коло с. Ниркова, яка провадилася під контролем начальника НКВБ вдалося вийти зі скрутного положення. Ліс і місця, де кватирували повстанці були спровоковані. Ще вночі більшовики обложили ліс кругом, а доперва рано коло 7-ї години з диким криком рушили перевіряти найбільші гущаки. На гостинці між Устечком і Щутроминцями кружляли панцерні авта та машини з кулеметами типу "Максим". Около 100 більшо-

- виків тримали застави понад річку Джуринку. Цілий простір ліса більшовики обняли рострільною 2-ва метри чоловік від-чоловіка. Та в прикрому положенні повстанці здобули більшо-вицьку кличку і потім цілий день ходили поміж більшовиками. Підчас облави впало два повстанці: Сорока і Сава.
- 30.8.46 в лісі біля с. Івань-Золоте більшовики знайшли та закидали гранатами криівку, де було 5-ть повстанців: Береза, Буревій, Півний, Буйний і Мороз. Тіла їхні поскидали зі скал в висоті 150 мт. в долину та в той спосіб їх змасакровано. Таких завез-ли до с. Івань і 4-ри дні по тім похоронили.
- 1.4.46 в Глустого до ліса коло с. Берестка приїхало около 30-ть більшовиків, вони провіряли ліс, стріляли по ньому та кричали: "бандоро здайсь". Потім в недалекому присілку Якубівці ареш-тували кілька осіб і виїхали в р-н.
- "- в с. Солонім більшовики пробували організувати стрибків та ніхто зброї взяти не хотів. Гнатюк Петро сказав, що боїтьсь брати зброю за те начальник хотів його застріляти в пістоля. Того дня спалили більшовики господарство Лукевича Петра та вечером знасилював більшовик жінку, яка потім була 3-ри дні слаба.
- "- ніччю в с. Хмелеви до Швершковець прийшло 10-ть більшовиків і вкрали в Головецької Анни бичка. Рано ті самі більшовики говорили, що бичка вкрали "бандьори".
- "- в с. Слобідці ніччю прийшли більшовики на господарство Халін-ського Михайла і десь заховали гранату і набійниці. Рано в часі ревізії все це знайшли, господаря арештували та сильно тортурували, нічого не довідавшись відпустили до дому. Другого господаря Березовського Михайла вивели на ливаду за село і там розстріляли, а господарство вграбували, людам говорили, що це зробили "бандеровці", та люде добре знають хто це зробив.
- "- до с. Поповець прийшли більшовики, які робили ревізії на одній вулиці. Нічого не знайшовши підпалили каплицю і відійшли.
- 2.4.46 в с. Солоні 25-ть більшовиків робили засідку на 4-ох підпіль-ників, які перебували в селі. На засідці двох з них більшовики вбили, а двох ранили. Одного тяжко раненого другого дня більшо-віднайшли і добили.
- "- до с. Нагірян в ниріквського гарнізону прибуло 20-ть оільш. Вони ооскочили хату Маочух Фрузені та хотіли її арештувати, але вона вирвалась та почала тікати в напрям ліса, там попа-ла на оільшовицьку заставу, де її зловили і заорали в р-н.
- "- до с. Смерековець перед вечером приїхало 12-ть оільшовиків з Амелівського гарнізону. Вони всі заїхали до Гнатюк Анни. Капітан повищого гарнізону наказав всім дати 2 лт. горілки, що господиня зробила. Почалась дика п'янка, коли попились, капітан заявив, що він приїхав в сватюу та запере зі собою в гарнізон іі 14-ть літню дочку Софію. Коли господиня не по-годилаь на це, капітан дав наказ заорати дівчину силою. Як сооаки всі кинулись на дівчину, та вона злевилаь ліжка і почала несамовито кричати, та сильніші оільшовики витягли іі вправ в ліжком до сіней. Підчас цієї сцени старенька мати і сестри зі слезами в очах просили капітана, що він відпустив дівчину. Дві сестри Тетяна і Марія кинулись рятувати сестру

Зі старшим диким криком кинулись на оільшовиків, били кулаками та гризли зубами, ооронючи сестру Софію. нарешті матері вдалося виплакати дочку, яку капітан сказав звільнити. Капітан сказав: "звідняю тому, що в мене є совість", та наказав, щоб про цей випадок нікому не говорити. Потім пострілявши по селі заорались оільшовики до Амелеви.

K

3.4.46 в с. Слобідці росили оільшовики ревізію в Загайкевич Марії, потім її арештували та забрали в р-н.

4.4.46 в с. Солоне більшовики з місцевого гарнізону арештували 3-ри есопи та одну вдовицю, яку держали цілу ніч на гарнізоні. Залишену дома дочку цієї вдовиці, знасилувало 5-ть оільшовиків. Рано вдовицю відпущено без жодних допитів.

K

5.4.46 в с. пагірках оільшовики арештували Туручинські Тетяну. Потім ходили похатах та грабували різні харчі та горілку. грабувавши досить всього, пішли до голови сільради і сказали собі виписати посвідку, що це все яде самі дооровільно дали.

--

в с. Шутремінцях більшовики спалили 4-ри господарства: Заболотного Кирила, Кмітика Василь, Григорки Седора та Марущака Кирила на одному з них знашли криівку, де ховалось 4-ох підпільників з них 3-ох втікло, а одного більшовики вбили.

--

в с. Делче більшовики арештували іванського Василь, який не ставився на розкомат та за пистоль і кріса ще в царській Росії, його замкнули до пивниці та казали сидіти до часу, коли покличуть його на допити. Та він виломав в пивниці двері, забрав кріс та втік до ліса. За те господарство його цілковито знищив під с. Садки попав на більшовицьку засідку повстанець Впертий який вістав вбитий. Падаючи, ще вбив з кріса одного більшовика. Того вечера підчас засідки більшовики спалили ракетю хату Сосончика Ілька.

6.4.46

в с. Хмелева більшовики підпалили снайню Оробчук Михайла. Говорили, що під неї підходили "бандити". Господарям не дозволено нічого рятувати. Хатніх дівчат називали "св'язними станичними", а господаря вникхали в огонь, щоби спікся.

--

в с. Слобідці обскочили більшовики хату Загайкевич Марії, де знайшли криівку, в якій вбили одного повстанця, при чому запалили хату. Від горючої хати більшовики поідпалювали сусідні хати і так цього дня згоріло 32 господарки. Загайкевич Марію Забрали в район.

--

7.4.46

в с. Садки невідомий хлепець в білому убрані, спровокував криівку, де сидів повстанець Орел. Вільшовики обскочили криівку та почали кричати: "Орел здавайсь" та він почав відстрілюватись. Вбив 2-ох більшовиків, а одного ранив, який також помер та сам згинув геройською смертю. Більшовики запалили будинок та тіло сл.п. Орла кинули в огонь. Обпаненого без білля кинули на до-рогу, де він лежав через два дні. Потім забрали тіло та кинули до кльозету.

--

в с. Устецьку ніччю зайшли більшовики до Гуцуляка Миколи та закрали в нього 9-ть курей, у Жабюк Маланки вкоали 6 курей та арештували невинного чоловіка Якубовського Михайла.

--

в с. Хмелева через село переходило дві дівчині зі с. Шутремінцець. Іх більшовики з гарнізону арештували набили добре б'уками та вбитих відпустили до дому.

куцяк --

7.4.46 до Швершконець в день прибуло ніби за пашею 6-ть більшовиків з гарнізону с.Хмелеви. Вони добре поглядали господарські курники і стаї. Вечером знову прибули і в Березовського Михайла крали безрогу 200 кг. ваги. В часі крадежі частина голоти ввійшли в хату і біла господарів вданчи укр. повстанців, інші зайшли до стаї, щоб забити свиню. Та господиня пізнала, що це були ті самі більшовики, які днем оглядали стаї. Як застрілили свиню і хотіли відходити дорогою надійшов голова і заступник /Заварчук і Головчинський Іван/. Більшовики, щоб нерозконтспіруватись, постріляли їх обох серед дороги. Рано людям говорили, що це "бандити" зробили. І дійсно бандити, але сталінські.

к

8.4.46 в с.Устечку в господині Костюк Маланки більшовики забрали всю одягу, говорячи, що вона перетримує "Бандеровців", а в Осадчук Михайла вкрали 4-ри курки. Зараз-таких крадежей в селі дуже багато. І тому населення думає, що гарнізони є на те, щоб красти.

-
-"
-"
-"

в с.Летяче на гарнізон привели Іванського Василя, киякя його там сильно били говорячи, що він знається з повстанцями в с.Хмелева до Воробчук Марії прийшов більшовицький лейтенант та зажадав горілки, а тому, що господиня не мала, він почав її сильно бити, так, що ледви втікла через вікно. Перед вечером прибуло до села в Зелото-Петького р-ну около 200 більшовиків, які переночували, рано виїхали на Чортків.

9.4.46 зі с.Садек вїхав кватируючий гарнізон в напрям Черновець. Вечером до села в р-ну прибув інший гарнізон "червонопагонників" та стрілював з трима стрільцями. Вив'язалась перестрілка в висліді якої один повстанець зівстав ранений в руку. вибралась гарнізони зі сіл: Летячого, Дорогичівки, Ниркова, Селеного, Вурувлинця, Шиповець, Кошиловець та Слобідки. Всього 11-ть гарнізонів. На їх місце приїхали інші гарнізони зложені з "червонопагонників", себе називають "Че-Ка" в числі 150-ть осіб, які розташувались в таких селах: Садки, Нирків, Кошилівці, Дорогичівка і Ворувлинці.

-
-"

10.4.46 до с.Швершконець прибули в р-ну більшовики з секретарем райкомсомолу. Вони зложили формальний акт на украдену свиню і вбитих голіву і заступника. Покридженням людям казали на другий день прийти до р-ну, щоб винагородити ім кривду заповідну гарнізоном. Та коли до р-ну прибула жінка голови, тоді голова райвиконкому сказав видати її пів кірця вівса. Жінка цей "запомог" не прийняла.

-
-"

в с.Слобідці більшовики арештували: Сабчук Марію, Мельник Марію, Бричка Мирона, Гелика Маряна, всіх відставили в р-н. Дівчат протекували через 5-ть днів, потім звільнили, бо нічого не призналися. На допитах дівчат розбирали до нага, били по голові та під нігті пхали голки. Хлопців били по головах і ногах, крім того завішували в долину головою та били до неї притемності залізними дротами по п'ятах. Допити тривали цілими днями та не давали їжі, зімлілих відливали водою і так їх привели до притемності. По кількох днях всіх звільнили, бо ніче не призналися.

- 12.4.46 до Червоногороду прибули машиною більшовики до млина та забрали з млина динамо, при цьому говорили мельникові, що "Бандеревці" не мусять слухати радія з закордону при допомозі електричного світла.
- " - до с. Летяче перед вечером прибули більшовики, які обскочили хату Піжика Василя і почали стріляти, при цьому кинули 4-ри гранати і вистрілили кілька ракет. Потім вкрали в Піжика Василя-деобілізованого з ЧА все що було в хаті. Самого Піжика сильно побили і арештували, також арештували Демків Софію-західнячку, яка в той час була в хаті. Вечером в год. 10-й вийшли на село Дерезичівку.
- 13.4.46 в сс. Ворвулинцях і Геловчинцях більшовики разом зі стрибками перебили засідки. На засідку в с. Геловчинцях попала дві дівчини-підпільниці. Більшовики не них відкрили вогонь та мимо сильної стрілянки, дівчата вийшли цілі без ушкодження.
- 14.4.46 в с. Садки більшовики з гарнізону арештували 14-ть осіб. Всіх без депитів держать до сьогодні на гарнізоні. Ніхто не знає причини арештування.
- " - до с. Устечко приїхали машиною більшовики, а з ними рай. судья. Зробили мітинг, на яким говорили, щоб люди здавали м'ясо, платили податки, пезику, також базикали про "бандеревців". Люди більшовикам заявили, що м'ясопоставки не здадуть, бо бійці в гарнізоні ходять і крадуть зі стайнів і курників птицю та звір'ята. Тоді більшовик спитав: "з котрего гарнізону крадуть, чи з того, що в селі, чи з того, що в лісі, бо Устечко має два гарнізони: один в селі, а другий бандеревський в лісі".
- 15.4.46 до с. Кошпалець прибуло 8-м більшовиків, які гонили фірми і людей до колгоспу на роботу.
- 16.4.46 в с. Устечко 3-ох повстанців розстріляли 4-ох більшовиків, які іхали машиною з Героданки до Тлустого. Від них забрали: автомат, пистоль і два кріси. Двох з них, що були партійні - лейтенант і старший сержант зістали знищені. Двох інших, між якими був шефер відпущено. Коли вони довідались, хто це іх зловив, говорили: "Нам казали, що бандеревці всіх вбивають та ходять з бородами, як бачимо це не правда, вони хороші люди".
- 18.4.46 вечером в с. Бересток більшовики стрінулись з повстанцями. Повстанці відкрили по них вогонь і більшовики повтікали.
- " - на присілок с. Швершківці - Глубоку прибули більшовики з Зелетепетіцького р-ну. Тут застрелили двох підпільників, з яких одного вбили, а другий втік.
- 21.4.46 до с. Швершковець прибуло 30-ть більшовиків з Зелетого-Петока. Вони робили сильні ревізії і арештвали 8-ох хлопців і одну дівчину. Арештованих забрали до Потока.
- 25.4.46 до с. Швершковець знову прибуло 80-ть більшовиків з Зелетого-Петока. Підчас ревізій в селі арештували 9-ть осіб. Іх також забрали до Зелетого-Петока.
- " - до с. Ангелівки прибули більшовики та обскочили хату Черниця. З хати через вікно почав тікати хлопець, який служив в того господаря. Більшовики почали за ним стріляти і вбили його. Відтак арештували дочку господаря Емілію. Іі ще десі не пусту.
- 22.4.46 до с. Летячого прибуло 2-ва більшовики. Вони шукали за пропавшим конем, але знайти не могли, тоді забрали в Тарабавки Антона його власного коня та ще арештували Санча Гриця і з ним ви-

- іхали в район. По дорозі під лісом застрілили арештованого Санча, а трупа фірею відвезли в р-н: Людям говорили, що Санча вбили "бандерівці".
- 26.4.46 до с.Шиповець прибуло 16-ть більшовиків, які арештували голову колгоспу Серба Миколу і бригадира Румужку Лукіяна. Запитували хто сказав "бандерівцям", де стоять колгоспні коні. В деяких господарів робили ревізії та відіхали в р-н.
- 27.4.46 до с.Дрогичівки приїхало 9-ть НКВД-истів, які обскочили хату Кісілюк Анни, зробили сильний тряс та знайшли кришку, де було трохи організаційного майна. Господарку зрабували, а господаря арештували і забрали в р-н.
- 29.4.46 в с.Ворвулищях більшовики арештували: Христорів Магдалину, Ухвала Федера, Вєвкоровайного Олега і Марценюка Степана.
- "- в с.Бураківці на більшовицьку засідку попало 3-ох повстанців. По короткій перестрілці зівстав вбитий один повстанець Козак, а інші відступили. При тому згеріло господарство Куцірки Вас.
- 30.4.46 в с.Попівцях більшовики арештували Ружівську Юстину.
- "- в с.Летяче бже 8-м більшовиків, які здерли з двох жінок червоні фартушки та зробили з них прапори на будинок сільради. З тих прапорів та портрету Сталіна почали висміюватись дві дівчини-західнячки. За те їх більшовики арештували.
- 1.5.46 від райцентру Тлусте в напрям Заліщикна всіх залізничних станціях вартувало по 20-ть більшовиків та сильно стежили по залізничних торах, щоб хтось їх не підмінував. Особливо стежили, коли їхав особовий поїзд, перед яким дуже обережно їхав панцерний. В одному місці тором ішов вартівник-"обходчик", коли на тері його подачили більшовики, перозбігались в різні сторони, а відтак почали крадьки до нього підсуватися. В той час надіхав поїзд, якому "обходчик" дав знак червоним світлом і спинив його. Більшовики скоро перозумілись і нічого не сталось. Коли спитали його нащо він спинив поїзд, він відповів, що думав, що те "бандерівці", за те дістав похвалу.
- 2.5.46 в с.Головчинці на більшовицьку засідку ~~попав повстанець і~~ одна жінка Тимус Марія. Обоз зістали побиті. Другого дня тієї побитих більшовики забрали в р-н:
- "- до с.Устечко приїхало 10-ть НКВД-истів, які звязались в гарнізоном, що пильнує моста, поробили засідки. На одну з них попали повстанці, які по короткій перестрілці відступили без втрат, залишивши на місці засідки 7-м бохонців хліба. Рано більшовики носили хліб по господарях і порівнювали в хлібом господарів, щоби узнати звідки походить хліб, але нічого не знайшли.
- 3.5.46 більшовики, що попереднього дня прибули до Устечка зробили засідку в ліску Порсячка. На засідку попало 3-ох повстанців: Збуй, Граб і Лис. Більшовики відкрили вогонь в висліді Граб зістав на місці вбитий, Лис тяжко ранений, а Збуй легко ранений. Вбитого Граба більшовики в нелюдський спосіб змасакрували, пошпигали багнетами і забрали в р-н. Тяжко ранений Лис по важких трудах допове д своїх і по двох днях помер. Умираючи говорив: "Боже, так скоро мушу вмирати, а так мало я для України зробив"
- "- в с.Ворвулинець вибрався гарнізон. Залишились в селі лиш місцеві стрибки з начальником-москалем. Вечером кількох повстанців заатакувало стрибків. По наказі начальника стрибки почали

відстрілюватись в окопів, що були довкола будинку, Звідти по-
чали повстанців закидувати гранатами та вистрілюва ракети
вживачки помічі. Невабаром прибули більшовики, які робили
васідку на Вербові та одна автомашин в району. Під натиском
переважаючого противника мусіли повстанці відступити, зали-
шаючи в селі написи, щоб родини стрибків негайно вибрались
до району.

- 4.5.46 до с. Хмелева над ранком прибуло 12-ть більшовиків, яуі ареш-
тували: Ільків Параску, Дамкович Анну і Марію та Дем"янюк
Параску. Рано в год. 7-й виїхали в р-н.
- " - стрибки зі с. Ворвулинець занесли до р-ну зброю, там в плачем
просили більшовиків, щоб їх звільнили від цього обов"язку.
Більшовики зброї прийняти не хотіли, а тих, що зброю покидали
арештували. Частина стрибків повтікали і десь криються, а
деякі в них роблять тимчасово службу в р-ні.
- 5.5.46 в райцентр Тлусте повіздалися більшовики, які кватирували
по селах. До вагонів навантажують всі награбовані речі і
кажуть, що ідуть в Москву на "оддых". В ночі розбили церкву
і зрабували там все, що було можна.
- 6.5.46 провокаторка, яка амла зв"язок в повстанцями Кіянчук Марія
зі с. Садки, виїшла на поле, де були криівки та сказала пов-
станцям, що більшовиків ніде близько нема. Зараз оден повста-
нець маскується за пільного робітника пішов недалеко в ліс
по воду, там більшовики його зловили. Потім зловили Кіянчук М.
і вона показала дві криівки, в яких перебувало 7-м повстанці-
ців. По короткій перестрілці більшовики їх закидали гранатам
и і знищили. Зловлено повстанця вкинули до криівки і ка-
зали йому звідтам викидати трупів. Та він між побитими побач-
чив ще одного живого. Тоді викидає ще одну гранату, а другою
зі словами: "буть проклята московська голото" розриває себе
і свого друга. Всіх трупів того дня завезли до с. Садок, а
другого дня відвезли в район.
Дальше Кіянчук Марія показала організаційний магазин, в якого
більшовики забрали 26-ть цт. збіжжа, а другий в жіночими
убраннями. Пізніше по азала хату, де цілий час перебувала в
Стасюк Барвари. Господини арештували, а господарку знищили. Та
привела більшовиків до Юрків Насті і сказала, що її син в
УПА. Більшовики цю жінку забрали в р-н, а майно пограбували.
- 9.5.46 вечером в с. Слобідка більшовики обскочили хату Березовської
Ровалії, де було кількох повстанців. В висліді перестрілки
впав повстанець Вихор, а решта відступили. Господарку біль-
шовики спалили, а вбитого Вихора забрали в р-н.
- 12.5.46 в с. Бересток приїхала автомашин в 8-ма більшовиками всі
без зброї. Машина ім попсувалась і вони постановили в селі
заносувати, але люди на квартиру не хотіли їх прийняти, аж за
посередництвом голови вони дістали квартиру. До людей гово-
рили: "Чому ви нас боїтесь. Ми без зброї і бандеровці нам
нічого не скажуть. Ми нічого не винні, всему винна партія
і євреї. Вже не довго так буде. Скоро кращі часи настануть".
Другого дня вони відїхали.
- 13.5.46 в с. Хмелева більшовики арештували: Оробчук Марію, Валик Во-
лодимира, Махнача Володимира 11-тє., Баранюк Івана 14-тє літ.

- 18.5.46 в с. Ниркові більшовики в Садківського гарнізону робили засідку, на яку попали повстанці. Всі більшовики спали, а один стояв на стійці, який повстанців не запримітив.
- 15.5.46 в с. Шипівці 4-ри більшовики робили мітинг про організацію колгоспу, обіцявали людям, що як до нього вступлять то буде "хароша и заможна живнь". Розвили тим людям, що показали "бандеровцям" колгоспні коні і корови, які вони забрали. В кінці обіцяли людям знищити "бандероців", а тоді вони взяли "щасливо і заможно в колгоспах".
- "- в с. Устечку зробили більшовики засідку, на яку попало 5-ть повстанців. По перестрілці повстанці відступили залишаючи одного тяжко раненого Грома. Тяжко раненого Грома більшовики копали ногами, шпигали багнетами, так довго, поки не замордували. Другого дня тіло вбитого забрали в р-н і кинули серед дороги на людське посміховище.
- 16.5.46 до с. Хмелеви прибуло 7-м більшовиків та арештували: Зимонську Олену і Бадлюк Миколу. З арештованими відіхали в р-н.
- "- в с. Швершківці 11-ть більшовиків арештували 5-ть дівчат, в якими виїхали до с. Садок.
- "- в с. Садки в провалі коло моста зробили більшовики засідку, на яку попало 2-ох повстанців. В висліді перестрілки вістав вбитий повстанець Мирон, а другий вийшов ціло.
- 17.5.46 до с. Устечка прибув Бугайов-заступни начальника НКВД і 10-ть більшовиків. Вони арештували: Мандяк Марію і Коропецьку Анну.
- 18.5.46 до с. Ворвулинець прибуло 20-ть більшовиків; які арештували Веощук Анну і застрілили цілком невинного господаря Рудого Якова.
- "- в с. Хмелева на більшовицьку засідку попало 3-ох повстанців. Двох відступило, а повст. Дерен вістав вбитий. Тіло вбитого забрали в р-н.
- 19.5.46 в с. Шипівці більшовики арештували голову колгоспу, за те, що він не хоті спвняти свої функції. До арештованого голови говорили: "Ти боїшся, щоб тебе не вбили бандеровці і відкачуєшся від праці, а ти не дивлячись на це повинен працювати, а якщо тебе і вб'ють бандеровці, то будеш знати за що". Але і цими словами не змогли переконати голову колгоспу.
- Протягом минулого місяця в селі Слобідці Тлустецького району більшовики спалили таких господарів:

1. Загайкевич Краська.	17. Мельник Василь.		
2. Марковський Володимир	18. Лаварчук Марко.		
3. Могилук Іван.	19. " " Антін.		
4. Кучерка Данило.	20. Галевич Катерина.		
5. Лаварчук Ілько.	21. Лаварчук Федір.		
6. " " Василь.	22. Скоран Йосиф.		
7. Михайлик Андрій.	23. Макульський Іван.		
8. Березовський Антін.	24. Кравіцька Марія.		
9. " " Михайло.	25. Березовський Микола.		
10. Тишківський Антін.	26. Бойчук Петро.		
11. Березовський Йосип.	27. Березовський Іван.		
12. " " Павло.	28. Кучірка Дмитро.		
13. Березовський Й.	29. Кучерка В.		
14. Березовськ. А.	30. Данильчук І.		
15. Березовський І.	16. Березовськ. М.	31. Микитюк Г.	32. Березовськ. Іл.

20.5.46 до с.Летяче приїхали більшовики між ними районний прокурор і участковий НКВД. Вони прибули васудити тих, що не дали мяса і молока на контингент. Переночували і в год. 4-й рано ровішлись по свлі за худобою. Пішли на пасовисько, де в поміж всеї худоби вибрали найкращих 15-ть штук і забрвли, як конфіскац до р-ну. Перед вечером знову приїхало в Хмелеви 11-ть більшовиків і порадили покривдженням лкцям, що ті викупили худобу. Викуп був такий: 15-ть ш.овець, 50-ть курей і одна ялівка. За ту ціну лкди викупили свою худобу.

22.5.46 в с.Хмелеві ніччю більшовики робили засідку. Рано закватурували в Оробчука Стевана, по селі збирали: яйця, молоко, хліб, в голови фльради питали горілки. Потім ходили по полях-та ловили малих дітей і арештували Бадляк Параску і її 5-ть літнього сина. Пізніше по допитах їх звільнено. Зі села коло полудня відійшлив напрямі Дорогичівки. Відтак пішли до с.Летяче і вдавали укр. повстанців. Робили нібито засідки на більшовиків, на могилу заложили хрест, сплели вінці і засвітили смолоскипи. Так чекали вони цілу ніч. Рано повлостившись, що нікого не було, скликали старих жінок, щоб повдоймали в могили вінці. Коли жінки цьо не робили, вони самі поскидали вінці, повалили хрест і в год. 11-й відіхали до с.Дрогичівка, Там також зняли хрест в могили та відіхали до Хмелеви, де також зривали в могили хрест.

" в с.Кошилівці 2-ох повстанців зробило засідку та вбили 2-ох більшовиків.

24.5.46 ніччю в с.Кошилівці більшовики робили сильні ревізії на тому відтинку, де вбито 2-ох білшовиків. Питали за Марцишино Якимом якому спалили господарство, а його тяжко побили.

" на присілок с.Летяче бідинці прийшли більшовики та арештували Корхій Марію, яка була хора на тиф. При 40 степенів гарячки її викинули на фіру та привезли до Летячого. Тут арештували Тримбляк Параску і разом в хорою відвезли в р-н.

25.5.46 до с.Цаповець прибули більшовики зі с.Цадох і арештували 3-ри дівчині і одного хлопця.

" до с.Королівки прибуло 3-ох більшовиків, які арештували кравця і забрали в р-н. Там заставили його, щоб він шив ім убрання.

" вечером в с.Лисівцях 10-ть повстанців заатакувало станицю стрибків. Частуп стрибки відбили, бо станиця сильно укріплена. Під наглядом 3-ох більшовиків, вони сильно відстрілювались. Та мимо цього, що стрибки були укріплені в них 4-ох ранено : Повстанці без втрат відступили, залишаючи в селі ключі і лозунги. Зараз за наказом більшовиків стрибкам не вільно навіть днем виходити на вулицю без зброї. В ночі перебувають всі на станиці, де приготовані все до оборони. Та крім цього майже щодня приходить в району ім допомога.

29.5.46 через с.Нирків і Нагіряни, а потім через ліс до Устечка ішло 10-ть більшовиків, які стрінули одного повстанця. Повстанець почав по більшовиках стріляти і зранив одного більшовика, ам відступи цілий. Більшовики забрали раненого до р-ну.

" в с.Червоногороді 8-м більшовиків робило засідку, на яку попало 2-ох повстанців. По перестрілці повстанці відступили без втрат.

- 30.5.46 до с. Солоного автомашиною приїхало кількох більшовиків, які порозходились по селі. Кватиручки там повстанці зробили засідку коло машини. По вертаючихся більшовиках відкрили вогонь в висліді якого вбито лейтенанта і капітана, двох інших ранено, а 3-ох вловлено живими. Один капітан і мол. лейтенант втікли до р-ну. Двох ранених і 3-ох живих здорових відпущено живими. При тому здобуто: пістоль, 2 автомати, кріс та забрали від них документи. По засідці повстанці забрали фіру і виїхали зі села.
- 31.5.46 до с. Чоповець прибуло 80-ть більшовиків. Робили облаву, при тім арештували 50-ть осіб та погрожували, що ще більше заберуть, бо хтось їм повісив голову сільради, а був "хорошим человеком".
- " - в с. Солоному більшовики арештували 24-ри особи їх допитували, хто в селі побив більшовиків та по кількох днях звільнили.
- 1.6.46 в с. Чапівці більшовики по цілому селі поробили засідки. На одну з них попав повстанець Петро та легко раненому вдалось йому втічи.
- " - в с. Хмелева вечером більшовики зробили засідку, на яку попало 2-ва повстанці. По короткій перестрілці повстанцям вдалось відступити без втрат. Підчас перестрілки більшовики ранили своїх двох бійців.
- 2.6.46 під лісом коло с. Устечко більшовики зробили засідку, а двох з них охотно пішли в ліс на розвідку та натрапили на кватиручки повстанців. Більшовики почали стріляти, в наслідок чого повстанці розбіглися, бо не знали числа більшовиків. Повстанець Чумак хотів скритись над Дністром в скалах, але запримітили його більшовики, почали стріляти з кулеметів і вбили його. Тіло Чумака забрали в р-н, де через 8 днів лежало в пивниці. За той час коти пілком йому голову обгризли /він дістав розривну кулю в голову/. Повстанці довідавшись про кількість більшовиків, почали на них наступати, в висліді знищили обох більшовиків. Від них забрали: самозарядку, автомат, пістоль і далековид. Зате через 4-ри дні підряд около 100 більшовиків ходило по лісі, але нікого не знайшли.
- " - в с. Бураківка більшовики арештували 10-ть осіб. Всіх забрали на гарнізон в с. Садки.
- " - в с. Слобідка більшовики арештували 50-ть осіб, яких разом з бураківськими забрали до с. Садок.
- 8.6.46 через с. Чапівці в напрямі с. Солоне переходило 20-ть більшовиків. Вони арештували 3-ох хлопців, яких забрали зі собою. Вечером зробили засідку, на яку попало 2-ох повстанців. В висліді перестрілки оба повстанці, хоч ранені відступили.
- " - коло с. Бураківка більша скількість більшовиків робило облаву на ліс Чигор. Підчас облави зайшло непорозуміння між більшовиками в наслідок чого було вбито 7-м червонопагонників.
- 4.6.46 в с. Давнячка повстанці розброїли станицю стрибків. Розброєно 19-ть стрибків. Жертв не було. Потім в сільраді понищили документи та в МТС розбили 4-ри трактори.
- " - на с. Устечко досвіта більшовики зробили облаву. З Чорткова на допомогу прибуло 2-ві автомашини більшовиків. Самих НКВД-истів було 40-к. Робили ревізію, але нічого не знайшли. Потім арештували 20-ть осіб і відіхали в р-н.

- 6.6.46 до с. Устечко приїхало 5-ть машин більшовиків. Робили облаву на ліс між селами: Устечко, Нагіряни і Торське. Ходили по грубим лісі, аж над ранком пішли ураюм врубу і кричали: "Бандьори здавайтесь".
Від цього дня кватирують більшовики по всіх селах довкола цього ліса, роблять засідки, але покищо без успіху.
- 7.6.46 в село Шипівці днем прийшли повстанці. В селі порозвішували кличі, зруйнували устаткування молочпрні і сільради. Забрали колгоспного коня і відіхали.
- 8.6.46 до с. Шипівці приїхали більшовики, арештували бригадира колгоспу Репужку Лукіяна і господаря Золового Михайла. В селі пошривали кличі та відіхали зі села стріляючи в напрям ліса. Вечером знову вернулись і зробили засідку.
- "- в с. Кошилівці 20-ть більшовиків робило засідку, на яку попало 2-ох повстанців. Повстанці відстрілюючи відступили без втрат.
- 9.6.46 в с. Летячу більшовики робили засідку коло господаря Тарабовки сиділи до пополудні. Потім вийшли і зайшли до госп. Тарабовки, кинули його на землю і ваставили собаку гризти старого 80-ть літнього чоловіка. Мізніше напівживого чоловіка забрали лнде до хати. Більшовики арештували Тарабовку Павліну і виїхали до району.
- "- на село Дрогичівку зрбили більшовики облаву підчас якої арештували 20-ть осіб, який за горілку, масло, яйця, солонину звільнили та пограбували господарства: Барашкого Семена і Кравчука Петра. З награбованим майном відіхали до Садок.
- "- на присілку Вербова 15-ть більшовиків робило засідку в лісі під хатами рано пішли до с. Борвулинець і зробили днем засідку на-тому місці, де колись повстанці робили на них. Крім того 10-ть більшовиків замаскувалось на городах і в кущах коло церкви та так чекали чи хтось з повстанців не прийде до церкви. Нікого не дочекавшись, вийшли на цвинтар та в могили упавших повстанців поскидали вінці і поломали хрести. На цвинтарі знайшли свіжу могилу та почали розкопувати. Відкопали стареньку жінку, яка була недавно похоронена. Одного демобілізованого з ЧА післали здоймити з могили хрест. Коли він відмовився, більшовики зняли хрест сами і відійшли зі села.
- 10.6.46 до с. Цаповець приїхали більшовики і арештували 9-ть осіб. З них 4-ох з місця звільнено, а 5-ть забрали в р-н.
- "- в с. Устечку днем двох повстанців задержали більшовицьку автомашину та перевірили документи. Переконавшись, що машинюв ідуть українці - червоноармійці зі СУВ розказали хто вони і за що боряться. На кінець всіли до машини і переїхали через ціле село. Війці щиро з повстанцями розпрацались і бажали дальших успіхів в боротьбі. Така поведінка і відвага повстанців сильно вплинула на цивільне населення.
Другого дня подібна історія повторилась знову.
- 11.6.46 коло с. Берестка на гостинці під лісом повстанці зробили засідку. Коло полудня надіхало особове авто по якім повстанці відкрили вогонь. В висліді вбито 2-ох більшовиків. В той час надіхала друга автомашина, яку повстанці привитали градом куль. Тут зістав вбитий оден більшовик, а оден ранений, решта на машині втекли. Того дня 25-ть більшовиків робило облаву на ліс, де була засідка, але без успіху.

↑

К.

- 13.6.46 ві с.Летяче більшовики забрали фіру і поїхали до Тлустого по муніцію та харчі.Вертаючи назад попали на засідку, в якій згинуло 3-ох більшовиків, жінка, яка їхала кіньми і коні.
- "- через с.Кошпівці до Дрогичівки їхало фірою 4-ри більшовики. На них повстанці зробили засідку в висліді якої вбили 3-ох більшовиків, оден ранений втік до р-ну та також вбито жінку, що їхала кіньми і побито коні.Здобуто:один кулемет,кріси і пачку муніції.
- "- через село Лисівці в напрямі Борщова переїздили багато більшовицького війська.Іхали фірами,автомашинами та везли артилерію.Надіхали ві сторони Городенки,через міст на Дністр в с.Устечку,через Лисівці поїхали на Борщів.
- 14.6.46 через с.Лисівці переїздили в більшій кількості дальше в напрямі Борщова війська різних родів і видів.
- 15.6.46 в с.Бураківку приїхало 5-ть машин з більшовиками.Вони обступили село і робили в селі стислі ревізії.При тому арештували 80-ть осіб.Частину в них звільнено,а решту 28-м забрали в р-н.Дороша Дмитра забрали з-родиною,а майно skonфіскували. Підчас ревізій забирали все,що ім подобалося,як: гроші,бритви,хустини та інше.Також внасилували одну 15-ть літню дівчину в Дуплинському лісі 3-ох повстанців зловили автомашину.Шофєра-українця,який був без зброї відпустили,а машину skonфіскували.і днем поїхали дорогою через с.Бересток до Гінковець. По дорозі сирінули ще більше повстанців і поїхали ще дальше. Дорогою машина попсувалась,повстанці забрали в неї акумулятор,а машину дозволили людям розібрати.Самі відійшли дальше.
- 16.6.46 по всіх селах р-ну до здемобілізованих червоноармійців прийшло повідомлення,щоби ставитись до р-ну.Здемобілізовані перестрашені питали,що робити.Вільшість ввадила не йти.
- 17.6.46 в райцентрі Тлусте на воєнкоматі відбулись збори здемобілізованих червоноармійців при дуже малій участі демобілізованих.До прибувших говорили:Про війну і боротьбу з укр.повстанцями між іншим казали:"Ви є наші люди.Ви разом з нами завоювали Германію і Японію.Ми разом з вами зможемо завоювати і бандерівців,що нам зараз в роботі перешкаджають.Іх би не було,якщо б ви цього схотіли б.Скажіть їм,запитайте їх,чого вони хочуть,чому вони нам шкодять,чому не дозволяють нам чесно жити".Врешті застерігали демобілізованих,щоби не відважились піти в "банду".Демобілізовані це все спокійно вислухали,а коли розійшлись,по дорозі сміялись з більшовиків.
- "- до с.Кошилевець прибули більшовики та арештували 7-м хлопців
- 20.6.46 більшовики з мирківського гарнізону впадали в лісі пастуха Сліворського Василя.Його зараз перебрали по більшовицьки та казали волити себе по лісі.Коли він нічого не сказав і водити не хотів,його сильно побили і пустили до дому.
- "- в с.Летяче більшовики з кватирующего гарнізону робили сильні труси,при тім побили 75-ть літню жінку,закидуючи їй,що вона знається з повстанцями.
- 22.6.46 до с.Цаповець прибули більшовики та арештували Криів Осипа.
- 28.6.46 до с.Шиповець двома фірами прибуло 10-ть більшовиків.Задержали виходячих з церкви людей і голосили мітінг.На мітінгу про здачу мясопоставки.Потім забрали в господарів дві корови і відіхали.Говорили,що це корови "бандеровські."

- 24.6.46 в с. Летяче більшовики забрали 10 коней. На них їздили по городах і полях, стріливши джей-били і називали "бандьорами". По полудні в селі приїхало з р-ну авто та забрали дівчину, яку були привезли до села на слідство.
- 25.6.46 ранком до с. Ворвулинець прибуло 6-ть повстанців. Коло молочарні стрінули дві навантажені фіри з молоком. Повстанці повиливали молоко, поломили бочки та знищили урядження сільради. При тому знищили всі списки та непомітно вийшли зі села. По 2-о години прибуло автомашиною 10-ть більшовиків, вони на конто повстанців розбили місцеву кооперативу і порабували все, що їм подобалось. По якомусь часі приїхали в райцентру інших 9-ть більшовиків, які розпитували в людей, хто розбив кооперативу і повиливав молоко. Коли люди казали, що "воєнки", вони відповіли: "напевно ваші воєнки". Більшовики з автомашини твердили, що кооперативу розбили ті самі, що і молочарню, але голова кооперативи і крамар заперечили цьому. Вечером того дня прибуло в село 10-ть більшовиків і робили засідки. Повисувавшись, ходили по селі босаком. Рано відїхали в р-н.
- 26.6.46 в с. Летяче більшовики арештували: Александра Степана, Федорюшина Михайла, Кушніра Степана і Данилейка Михайла. На допитах їх сильно побити, а опісля звільнили.
- "-" в с. Попівцях хтось спровокував криівку, де сидів повстанець Вихор. Цього більшовики сплячого зловили і забрали в р-н.
- 27.6.46 в с. Чапівцях більшовики арештували: Броньцького Василя і Приймака Миколу, їх забрали до гарнізону.
- 28.6.46 в с. Летячому більшовики зловили дівчину Радужанську Одарку, її сильно побити до непритомности та відвезли до р-ну.
- 30.6.46 до с. Устечка приїхало 30-ть НКВД-истів та НКГБ-истів. Вони силою зігнали людей на мітинг та говорили про здачу державі збіжжя, м'яса і молока. Один НКВД-ист сказав, що контингент мусить здати помимо цього, що "бандеровці" кажуть їм не давати. "Бандеровці" - дальше говорить НКВД-ист - залишили свій гарнізон в лісі. Коли люди заперечували про існування "бандеровського" гарнізону - більшовики почали вичислювати всіх підпільників з цього села по прізвищах і по псевдах. Потім запитували людей, чому їм на мітингу так не плещуть в долоні, як "бандеровцям" та не кричать "правильно". Вечером арештували: Скалат Ілька, Шлапак-Маланку і Вапущака Миколу. Разом з арештованими відїхали в р-н.

Район Скала-Подільський:

- 2.4.46 в с. Гуштинка більшовики зробили засідку, на яку попало двох повстанців: Чернота і Запорожець. Від перших стрілів повстанці зістали важко поранені, але ще відстрілюючись відступили і певаходили до криівки, залишаючи по собі слід крови. Рано більшовики по слідах зайшли до криівки. В криівці повстанець Чернота вже помер, а Запорожець почувши, що більшовики добуваються, розірвав себе гранатом. Їхні тіла більшовики забрали в район.
- 5.4.46 в с. Ванкові провокативний відділ в числі 30-ть чел. арештував священника на конто укр. повстанців. Від цього дня ніхто священника вже не бачив.

- 10.4.46 в с. Циганах цей сам провокативний відділ арештував одну дівчину на конто повстанців. В лісі цілий час держали її з зав'язаними очами. При протоколі казали їй, що вона сексотка та хотіли її повісити. Тоді вона покликала на більше дівчат з якими разом допомагала повстанцям. Другої ночі цей відділ арештував ще 5-ть дівчат і всіх передав на НКВД.
- 15.4.46 в с. Вербівці начальник ОББ Рурський арештував 50-ть літніх господарів: Дубика Петра, Бабія Мартина та Бабія Миколу.
- 18.3.46 в с. Гуштинка провокативний відділ під проводом провокатора Грози, заскочив на подвір'я Хаврук Параски двох повстанців. Повстанці пробиваючись з заскочення ранили в груди Грозу та двох з його банди. Грозу забрали до Чорткова. До нашої сторони втрат не було.
- 22.4.46 в с. Турильчу стрибок вистрілив в хату запальною кулею, від чого хата загорілась та крім цієї хати згоріло ще 5-ть господарств.
- 23.4.46 в с. Турильчу священник правив на цвинтарі по гробах. Відділ "рубахи", що квартирував в цьому селі, обскочив цвинтар та в могили упавших повстанців, забрали вінці і скидали на могили червоноармійців, які впали під час війни. На священника кричали, що він відправляє над "бандеровцями", а людей порозганяли до дому.
На великодні свята кожна могила упавших повстанців-Героїв, була прибранна вінцями. Більшовики з ненавистю і лайкою кидались на них нищили хрести та вінці. - Це булов цілим р-ні.
- 28.4.46 в с. Гуштинка через непрозуміння згинув від своїх повстанець Рісік.
- 1.5.46 майже в кожному селі цілого р-ну більшовики урядили 1-ше травневе свято. При цьому відбувались мітинги, на котрих виступали представники районної адміністрації. В цей день більшовики заборонили людям іти до всяких робіт.
- 2.5.46 в сс. Залуче, Турильче, Іванків, Бурдяківці, Цигани та Пилатківці більшовики поребили засідки. На засідку в с. Цигани попали повстанці зі східних груп. В висліді перестрілки повстанці відступили маючи одного тяжко раненого, а одного легко раненого. По стороні більшовиків був оден вбитий.
- 7.5.46 в с. Пилатківцях більшовики арештували сестру священника, за те, що вона допомагала раненим повстанцям. Її забрали в р-н.
- 13.5.46 в с. Турильчу більшовики по господарствах робили засідки. При цьому вбили одного невинного чоловіка-переселенця зі заходу, який вийшов в ночі з хати на подвір'я.
- 16.5.46 в сс. Іванків, Цигани, Бурдяківці, Жилинці та Пилатківці більшовики поребили засідки, але без успіху.
- 18.5.46 в с. Пилатківці на більшовицьку засідку попав оди повстанець який зістав ранений в ноги, але йому вдалось втіти. Ране по селі більшовики робили ревізії та знайшли одну порожню кривк
- 19.5.46 в райцентрі Скала-Подільська повстанці закидали гранатами хату, в якій квартирував провокатор Нестор-Гуцуляк Василь. Його на той час в хаті не було і гранати нічого не пошкодили. Другого дня всі більшовики робили на вікна собі віконниці.
- 28.5.46 в цілому районі були прибрані могили впавших повстанців. Рано більшовики на цих могилах ломали хрести та рвали вінці.

- 28.5.46 в с. Іванкові повстанці нищили "секретного сотрутника НКВД" - Буртняк Олексу.
- " в с. Лошачу знищено провокатора по пс. "Шах", зегармістра та двох "секретних сотрутників".
- 1.6.46 в с. Турильчу більшовики зробили засідку на чку попало 4-ох повстанців. По короткій перестрілці повстанці відступили маючи одного легко раненого в руку.
- 2.6.46 в с. Іванкові повстанці спалили клуб і приміщення, де квартирували раніше більшовики. Другого дня приїхали в село більшовики та розпитували людей скільки було "бандьорів" також арештували людей від ліса і по протоколі звільнили.
- 3.6.46 в райцентрі Скала-Подільська повстанці виконали атентат на голову міськради Марка. Цей атентат викликав в більшовиків велику паніку. Від цього дня в районі збільшили чуйки та від стороки ліса що вечера роблять засідки.
- 5.6.46 в с. Цигани на більшовицьку засідку попали повстанці. По короткій перестрілці повстанці відступили без втрат.
- 6.6.46 в с. Іванкові більшовики обскочили хату Кугута Івана, в якій вечеряли повстанці. Більшовики підсунулись тихо та в двох кулеметів почали обстрілювати хату і подвіря. Келе стійкового буда арештована сексотка, яку більшовики вбили. Повстанці почали відстрілюватись в висліді чого вбили 4-ох більшовиків. По нашій стороні впав повстанець Ігор та дві особи цивільні госп. Кугут і його дочка Марія /крім сексотки/. Більшовики спалили господарство, а тіло Ігоря забрали в р-н, звідти завезли до Борщова і там спалили.
- 8.6.46 в Іванківській лісі 15-ть більшовиків зробили засідку коло кринички. На засідку попали повстанці, але без втрат відступили. В дві години пізніше до більшовиків підпевали знову-ж повстанці та відкрили по них вогонь. Більшовики порозбігались залишаючи двох вбитих і двох ранених.
- 13.6.46 в с. Пилатківці повстанці спалили клуб і сільраду. Цьoi самоi ночі зроблено те саме в с. Бурдяківцях. Тут при клубі містилась кооператива, яка також згоріла.
- 15.6.46 в с. Гуштинка повстанці вбили голову сільради. Тупяка Василя. Другого дня приїхали машиною більшовики, закликали священника та похоронили вбитого.
- 17.6.46 в с. Пилатківцях 5-ть повстанців зробило засідку на участкового стрибків. Та йому хтось доніс про засідку і він це місце оминув.
- 18.6.46 в с. Бурдяківцях більшовики ловили дівчат на роботу до Тарнеполя. Зловили 3-ри дівчині, яких родичі викупили.
- 20.6.46 в с. Збрижу більшовики робили засідку і дослідили повстанців, деяких вони заходили хат. Раніше більшовики арештували: Мосьонда Стефу і Ружицьку Марію - це ті деяких заходили повстанці.
- 25.6.46 в Турилецькому лісі більшовики зробили засідку коло кринички. До кринички прийшло 3-ох повстанців, по яких більшовики відкрили вогонь. В висліді вогню повстанець Олег вістав важко ранений, знищивши всі папери, він застрілився зі своєю пістолі. Інші повстанці відступили.
- 20.6.46 більшовики певичуускали всіх в "язнів з районової тюрми. Навіть тих, що мають синів в "бандеревцях". Их випустили на тій підставі, що будуть деносити на НКВД.

Район Чертків:

- 8.4.46 в с. Сусулівці більшовики з кватируемого гарнізону зробили наскок на третій хутір. Заходили з двох сторін та через непорозуміння почали одні на других стріляти. Коли переауїлись розюшені зробили наскок на хату Богайчук Анни та почали добуватись до дверей. Господар пішов їм відчинити і яку відчинив більшовики на порозі його застрілили, та почали кричати, щоб всі з хати забирались. Невстигли: господиня і дівчина яка там почувала зібратись, як більшовики закидали хату гранатами та зранили легко господиню, а дівчину важко ранили. і вона по кількох днях померла. Господиня втікв до сусіди та залишаючи по собі кровавий слід заховалась до ями в бараболями. Більшовики підпалюють стайню, де спав господара брат божевільний Степан. Більшовики незважаючи на це, що він божевільний розстріляли його. Сиділи до рана, а рано робили ревізії і знайшли господиню, яку приведять боле її верит і такеж розстрілюють. Таким чином більшовики знищили цілу родину, а саме: Богайчук Миколу, -господар, брата господара Степана-божевільного, жінку Анну і дівчину Винниченке Теодозію літ 16-ть, яка там спала.
- 6.4.46 в с. Шульганівки вибрався кватируючий там гарнізон, але самі рядові, які відіздили те стріляли і кричали: "пращайте бандьорі". Старшини вибралась аж другого дня.
- "- в с. Капустинці більшовики з кватируемого гарнізону в с. Шипівці обікрали церкву. Забрали: 10 кг. свічок, стихарі, ручники та золоту ложочку.
- 12.4.46 в с. Хомяківка більшовики по полі поробили засідки на це надійшов господар Коцюсима Петро, якого забрали на НКВД. через с. Мухавка переходив чоловік з жінкою - переселенці зі заходу за село стрінулись з більшовиками, які почали на них стріляти в висліді ранили жінку. Чоловік жінку на плечах заніс до с. Мухавки а звідти фірою до шпиталю.
- 18.4.46 в с. Антонові вертало двох хлопців від роботи в МТС до дому. Більшовики робили засідку і непиняючи їх відкрили по них вогонь. В висліді одного Баваревого Івана вбили, о другого Кардинала ранили. Тіло вбитого забрали до р-ну Глусте, казали, що вбили -бандиту і вкинули до кльзету.
- "- в с. Росохац вечером вертав до дому господар Басистий Василь від свого сусіди Дудки Павла та натрапив на більшовицьку засідку, де на місці його вбили.
- 14.4.46 в с. Мухавка кватирувало двох повстанців. Через провокацію більшовики обскочили хату в якій кватирували і хотіли їх половити живими. Повстанці відстрілюючись ввікли, залишаючи 2-ва коні і сідла. Коні з сідлами більшовики забрали. В той час надійшло 2-ох хлопців з роботи з с. Пагіряни, більшовики почали за ними стріляти та тяжко ранили обох, полапали їх та не казали перевязувати ран, бо казали, що це також "бандити".
- 17.4.46 до с. Улашковець приїхало НКВД та арештувало з монастиря: 3-ох священників та 3-ох добродіїв. Майно ограбили, а на монастирським подвір'ї завели "Кін-Завод".
- 20.4.46 в с. Милівцях більшовики арештували дівчину Ословску Олену.

- 22.4.46 в с.Нагір'яни більшовики арештували 16 літнього Момана Івана
- 28.4.46 в с.Колиндянах застрілювався через необережність 17-ть літній стрибок Шемеляй Петро.
- 26.4.46 до с.Капустинієць прийшло 18-ть більшовиків та ходили по хатах.В Гогофчук Агафії вдавали укр.повстанців.Уважали лати харчів, "лише скоро,бо буде нам пізно до ліса"-говорили вони та хотіли щоби вона їх переночувала.Крім того були ще в Чепуги Миколи,де вдавали таксамо повстанців,але ніхто їм нічо не говорив і вони відійшли.
- 24.4.46 до с.Заболотівка прибуло нквд в числі 10-ть осіб та арештували 7-м осіб.Всіх забрали до р-ну.
- 29.4.46 в с.Шманківці більшовики арештували начальника стрибків за те,що він вдарив в лице комсомолку.
- 30.4.46 до с.Госохач приїхало 8-м більшовиків.Вони арештували дівчину бригадир Анну,яка довгий час крилась.Потім пішли до господині Сарнецької Ярини,в якій квартирувало 3-ох повстанців.Двох повстанців було на стриху,а оден Ярема був в хаті.Побачивши більшовиків сховався за піч,більшовик прийшов до хати,господиня втікла,а Ярема кинув гранату та почав втікати через вікно на городи.Вільшовики,які були під хатою почали стріляти і на городі його вбили.Двох інших повстанців втікло.Більшовики спалили стайню,а тіло Яреми казали одному стрибкови відвезти до р-ну.Тоді жінки збіглися відібрали від стрибка тіло Яреми і похоронили на цвинтарі.
- "- в с.Мухавка було 2-ох більшовиків оден з них вет-лікар. Два повстанці вискочили з хати та вбили вет-лікара,якого кинули до ставу.Там він віджив та зайшов до р-ну.В р-ні написав,що з ним талосся,бо говорити вже не міг і зараз помер.Другий не знати де побівся.
- 3.5.46 до с.Мухавка приїхало 11-ть більшовиків та зганяли людей,щоб похоронили Дібрівського,якого повстанці повісили серед села.При тім секретар партії сказав:"вже не довго будуть вішати бандеровців кращих людей.Ми цей бурян скоро знищимо"
- 4.5.46 в с.Сусулівка більшовики зробили засідку на кладці,куди переходили повстанці.Більшовики відкрили по повстанцях вогонь,але без жодного наслідку.Повстанці відступили при тому відстрілюючись ранили одного більшовика.
- "- в с.Давидківцях повстанці виконали атентант на провокатора Сума - Калімика Володимира.Провокатор вістав вбитий,а завідуючий райземвідділом Омельченко ранений.При тому згоріла хата голови колгоспу,де вони запивались.
- 6.5.46 в с.Мухавка більшовики арештували 12-ть осіб.З арештованими відїхали до р-ну.
- 10.5.46 до с.Шманковець приїхали більшовики та розброїли стрибків.При тому арештували стрибка Овида Мирослава,якого хтось
- 9.5.46 розброїв.В селі назначили сільську варту,яка має відповідати за село.
- "- в с.Гарнавка більшовики арештували: Вісурську Стефанію та Журбу Михайла.Того дня місцеві стрибки носили здавати зброю до р-ну.Іх там арештували і-по 2-ох днях звільнили.
- 12.5.46 до с.Сусулівки приїхало машиною 7-м більшовиків та хотіли збирати повику.На них повстанці зробили засідку,на якій вбили одного,а одного ранили більшовика.Машину знищили.

- 16.5.46 в с. Струсівка стрибки зробили засідку, на якій зловили господаря Сліпенького. Його добре набили і пустили.
- 18.5.46 до с. Пульганівки ніччю прибули більшовики, які напали на хату Гарасимів Стефанії, в неї ночувала Гарасимів Емілія. Коли більшовики ввійшли в хату почали кричати і прикладали зброю до грудей Гарасимів Стефанії та грозили що її вб'ють. Побачивши це Гарасимів Емілія, перестрашена почала тікати з хати та більшовики її в бігу застрілили. Гарасимів Стефанія десь скрилась, а більшовики пограбувавши всі хатні речі, вибрались.
- 20.5.46 до с. Долина прийшло 8-м більшовиків з начальником НКВД Вусачовим. Вони арештували: Гуцул Степанію, Гуцул Докію і Боляк Емілію.
- 22.5.46 в с. Милівнях повстарці побили молочарню і порозвіщували проти більшовицькі кличі.
- 25.5.46 в с. Милівці більшовики арештували 4-ри особи. Арештованих забрали в р-н.
- 26.5.46 в с. Сусулівка більшовики обскочили хату Галюк Марії, де зловили дівчину-підпільницю Параню. Підпільницю разом з господинею забрали в район.
- "- до с. Капустинець приїхало 10-ть більшовиків, які арештували: Мельника Василя і Яцкова Осипа. Зі села Милівець Мельника В. відпустили, а Яцкова Василя забрали до району.
- "- в с. Улашківці більшовики в кватирующого гарнізону ходили щодня по селі та збирали повику. Грозили, якщо хто не дасть повику то заберуть худобу, а його арештують, або вивезуть на Сибір.
- 27.5.46 в с. Улашковець вибрався кватирующий гарнізон до міста Чорткова. Підчас своєї постою щоночі робили засідки.
- "- в с. Давидківцях більшовики кватирующого гарнізону робили засідки та ходили попід хати підслухувати чи нема повстанців. Кілька разів ходили до ліса шукаючи за слідами до кривок, по лісі також підслухували. В селі перевели широку агентурну роботу. Такий стан тривав від 18.5.46 до 26.5.46.

С л а в а У к р а ї н і .

Постій, дня 12.9.46 р.

52

Д О Д А Т О К

Д О В І С Т О К З Т Е Р Е Н У

/за місяць червень 1946 р./

Район Білобожниця:

- 2.6.46 до Калинівського ліса прибуло 14-ть більшовиків, робити секретні підслухи. Їх помітила наша стійка, за якою вони почали стріляти. Повстанці думали, що це свої, які мали прибути і вислали двох повстанців на розвідку. Більшовики влуге відкрили вогонь в висліді якого ранили повстанця Чорного, який застрілювався. Тіло враншого забрали в район.
- 4.6.46 в с. Паушівка 12-ть більшовиків робили облаву на село. Підчас облави ранили місцеву дівчину Гомуляк Михайлину, яка по кількох годинах померла.
- 8.6.46 біля с. Полівці більшовики зробили засідку, на яку попало два запілки, які крилися на власну руку. Від більшовицьких куль вище згадані погинули.
- 9.6.46 в с. Базар більшовики наскочили на господарство, де санітарка давала застрики повстанцям. Повстанці відстрілюючись вбили 3-ох більшовиків і відступили без втрат.
- " " в с. Скородинці більшовики знайшли криівку, де переховувався Чорненський Володимир зі своїм сином. По коротких переговорах з більшовиками Чорненський Володимир виліз з криівки і здався більшовикам. Підчас того, як Ч.В. -батько вилазив з криівки син стріляв за ним і кинув гранату, яка не вибухла, а відтак сам застрілювався. Після того як витягнули тіло з криівки, мати впавшого взяла синів кріс і біла ним більшовиків. Відтак Чорненський В. видав криівку в свого брата, де скривався братів син Антін, який здався більшовикам і завів більшовиків до Стельмашука Василя, де була криівка з організаційним майном. Опісля припровадив до Кузів Івана, якого більшовики не застали дома. Не знаючи точного місця криівки, більшовики через два дні копали по вище згаданім господарстві. По двох-днях 8-ох повстанців, які там кватирували втікли ніччю з обложеного господарства. Всі вище згадані господарства вістали знищені.
- 13.6.46 в с. Паушівка ніччю більшовики намагалися ввійти до хати, де мешкало три жінки. Жінки не хотіли їм відчинити, оправдуючись що це ніч. Розлючені більшовики кинули до хати гранату, яка поранила всі три жінки.
- 15.6.46 до с. Бичківні приїхали більшовики та арештували Цибульську Катерину, її довку Христину та Замазурську Катерину. По кількох днях Цибульську Христину забрали до Чорткова, а двох інших випустили.
- " " в с. Біле більшовики словили Кульбу Катерину, яка скривалася.
- 16.6.46 в с. Білобожниця більшовики арештували Ковар Зофію та Старик Настю.
- 17.6.46 біля с. Семаківці більшовики ранили двох дівчат, а саме Скрипник Варвару і Галац Марію зі с. Білобожниця, які скривалися перед арештуванням. Поранених забрали до району.

- 18.6.46 в с. Біла більшовики арештували Дебельську Степанію, Кульбу Марію, Рекрутяк Марію та Запотічну Дарію.
- 19.6.46 в с. Скородинці більшовики арештували Медвідь Євгенію і Чорненького Петра.
- 23.6.46 в с. Джуринська-Слобідка на радгоспі заквартирувало около 100 більшовиків, які ходять по селі та обкрадають населення.
- 26.6.46 в с. Скородинці більшовики арештували Василів-Марту і Сушка-Олега. Другого дня арештували Василів Степана, Василів Семена, Гапія Івана і Бачу Антона, з них поскидали убрання і замкненіх держали в stodолі. В їхньому убранні ходили по полі через цілий день, а вечером віддали.
- 28.6.46 в с. Вілобожниця більшовики водили пілком нагу Скрипчик Барвару-поміж люди і питали її чи її не соромно так ходити. Вона відповіла, що коли їм не соромно так її водити, то її вимбільше не соромно.

Район Будванів:

- 5.6.46 в с. Ласківці 200 більшовиків робили по селі облаву та арештували 10-ть осіб, яких по кількох днях звільнили.
- "-" до с. Яківська-Слобідка приїхало 150 більшовиків, які на роздоріжжях поробили застави, а в села переводили стислі ревізії. Підчас ревізії на хатному стриху натрапили на повстанців, які там квартирували. По короткій перестрілці більшовики підпалили хату, де повстанці пострілялися. В висліді перестрілки більшовики мали 3-ох ранених.
- 10.6.46 в с. Романівка около 100 більшовиків переводили ревізії та грабували все, що їм подобалося. При тому арештували кілька осіб.
- 12.6.46 біля с. Могильниця на більшовицьку засідку попали повстанці. По годинній перестрілці повстанці відступили без втрат, залишаючи 4-ох вбитими, а 3-ох раненими більшовиків.
- 15.6.46 в с. Гайдайка 200 більшовиків робили ревізії в селі і на полі. На полі знайшли криівку, де було двох запільників. До криівки більшовики кинули гранату і побили їх.
- 18.6.46 в с. Довге 3-ри нкгб-исти робили ревізію в Шкугрі Степана і арештували Йогодочку Дарію. При ревізії вкрали 1800 грн. Коли господар впоминався, що би йому відали гроші, то один з нкгб-истів сказав, що застрілить його за образу честі, що вони його навчуть, бо він "куркульская сволоч".
- "-" нічку в с. Могильниця повстанці застрілили пняго більшовика в району Сельтенмена.
- 19.6.46 в с. Могильниця Нова приїхало 10-ть більшовиків і арештували Жука Михайла з жінкою коло яких вбито Сельтенмана і 8-м інших людей. По кількох днях тих 8-м осіб звільнили.
- 24.6.46 до с. Довге приїхав нач. нкгб і нач. гарнізону с. Яків. Вони ходили по селі та хотіли істи. Коли ніхто не дав їм істи, вони в лютості арештували Товпигу Петра і зараз випустили.
- 25.6.46 в с. Мшанець більшовики арештували Соляр Михайла.
- 28.8.46 в с. Довге 25-ть більшовиків робили по полі і огородах облаву. На цвинтарі повдирали вінці з могил впадших борців революції та арештували Труса Григорія, в якого на горіді знайшли дві гранати.
- 26.6.46 в с. Мшанець більшовики арештували 3-ри особи.

- 26.6.46 в с.Янів до хати де квартирувало дві дівчини-підпільниці: Кавка і Полтавка прийшов начальник стрибків зі стрибками. Полтавка втікла, а Кавка поранивши начальника кинулась його дусити. На поміч начальника прийшло більше стрибків і жінку Кавка бачучи свою безвихідність, маючи вже тільки один набій в пістолі, ранила себе тяжко в груди, щоби не попасти живою. Ранену її забрали до електривні, де на допитах її тортурували. Підчас допитів вона держалась по геройськи і не скавала нічого. Після повезли її до лікарниці до Будзакова і тут перед лікарницею вона зі словами "Слава Україні" - померла, не зрадивши нічого.
- 27.6.46 до с.Янів прибуло 7-м більшовиків, вони скликали до сільради десятників, кавали їм збирати бараболю для них. Десятники походивши по селі вернулися без нічого, бо люди не хотіли давати. Вечером приїхав лейтенант і старший сержант, які грозили голові всякими репресіями на село, за те, що село "бан-деровски" і не любить "красну армію". Зі словами: "Ободжіте ми вас научим, як любить Красную Армію", гримнули дверми і дівдіхали.

Район Гусятин:

- 17.6.46 до с.Трибухівці приїхали більшовики, які побили нічні провірки по хатах. При провірках побивали людей, а "проверену" Турбух Зофію так побили, що її непритомну люди принесли до дому.
- 23.6.46 в с.Нижбірок Старий підчас лапанки на Донбас стрибок ранив в око місцеву дівчину Довган Анну. Селяни побачивше це кинулись в букамі на стрибків і вигнали їх за село.
- 25.6.46 в с.Городиця спецвідділ більшовиків обстріляв робітників, які випалювали вапно і ранив Глобак Івана.
- "- в с.Шидлівці більшовики арештували Шевчук Станиславу в її 5-ть літньою дитиною за те, що її муж вже 5 літ в Німеччині. Крім цього перевіряли цих, що повернули в Німеччини, хто мав посвідку "визволення Червоною Армією" того пустили, а хто не мав того задержували, як "Англійських агентів".

Район Копичинці:

- 11.6.46 в с.Сорока більшовики арештували Олійник М. яка скривалася.
- 13.6.46 в с.Перемилів більшовики справляли забаву на яку запрошували місцевих дівчат. Коли ні одна не пішла, другого дня арештували 4-ри дівчини, за це, що вони не були на забаві.
- 14.6.46 в с.Клювинці ніччю більшовики обскочили хату, де були повстанці. По короткій перестрілці повстанці відступили без втрат господарі також повтікали крім 14 літної дівчинки, яку більшовики вбили. Другого дня більшовики арештували 6-ть осіб.
- 28.6.46 в с.Яблунів на більшовицьку засідку попало двох повстанців та від перших куль вістали побиті. Тіла їх забрали в район.
- 27.6.46 в Яблунівському лісі в причини провокації більшовики окружили повстанців. По цілоденному бою згинуло геройськом смертю 12-ть повстанців в тому числі 2-ві жінки. З більшовицької сторони згинуло від 150 до 180 чоловік /це взято з довірочних джерел/.

З В І Т

Про "возеднання греко-католицької церкви в православною в терені"

В тлустецькому р-ні справа "возеднання" греко-кат. церкви в православною поки що стоїть на місці. Остріших форм між греко-кат. священством, а рад. владою вона була набрала ще осінню 1945 р. Тоді то рад. влада задала була безапеляційного переходу нашого священства на православє враз в вірними своєі парохії. В тій цілі були організовані збори для священників в області і райцентрі. За не підпорядкування окремих священників арештовано. Та в тюрмах були придержані по кільканайцять днів. Двох священників, що прибули в р-н зі заходу, як переселенні на НКВД підписали заяву, що погоджуються перейти на православє. Потихо говориться, що таке саме зробили деякі місцеві священники. Робили вони це дуже конспіративно, щоби в той спосіб зберегти свою шкіру і у більшовиків і пере нами.

Потім наступили інші збори, на котрих уповноважені до цих справ в області, припинили свій тиск на цю справу. Заявлено при тому присутнім на зібранні священникам, що перехід так гвалтовний не може бути в різних по цьому причин. Його проведеться, але за кілька літ. Священникам однак наказано до більшовицьких районних установ, де вони мали б одержувати різні доручення. Старалися їх втягнути до роботи і наказувано в проповідальниць проголошувати агітаційні бесіди. В хвилину припинення коло церков облави, бо люди перестали до церкви ходити, наказано священникам в церкві виголошувати проповідь про участь людей в голосуванні до В.Р. СРСР, про сплату державних податків і позик.

Строго заборонено дітей вчити релігії і підготовляти о першої сповіді. В школах також заборонено згадувати про Б.г. Незалежно від того "Сталінські діти" і далі стріляють до придорожних фігур з криком "бандоро здавайсь", нищать придорожні і цвинтарні хрести, палять каплиці і роблять вломи до церков, підчас яких забирають все, що попаде під руки. В багатьох випадках голотники в часі відправлення літургійного богослуження входили в шапках до церкви. В одному випадку на великдень в часі здіймання плащениці прибули коло церкви в гармошкою і розпочали танці.

Цікаву розмову провів оден зі священників у Львові на аудієнції у Костельника. Сам Костельник має бути правдоподібно високо-вченою людиною. Закінчив вищі школи і зараз має три докторати. Написав багато книг, понад сто видань, котрі переведено на різних мовах, а також англійську і французьку. Коли брати його дотеперішню роботу, як заявляють ті, що його перед тим знали мав він все нахил до зеднання греко-католицької церкви в православною в одну церкву українську. Тепер він разом з Мельником і іншими сучасними провідниками церкви підняв місто зеднання церкви греко-католицької в православною. Він до священника, що був в нього на аудієнції сказав, що цей собор відбувся. Більшовики на греко-католицьку церкву були б зробили такий сильний тиск, що виходу з нього не було б. Коли б був з нашої сторони приміненій явний спротив, більшовики були б вжили насильства і перехід вже був би доконаний. В висліді цього на нашій землі було би наслано російських "батьшок", а тоді річ ясна наше священство було б опинилося в тюрмах і на Сибірі. Добровільний перехід греко-католицької церкви на православну-російську, як не мало місце в нас, припинив цілковито терор по цьому питанні. Більшовицька влада нібито погодилася, щоб ця справа еволюційною дорогою була полагоджена на протязі кількох літ. А за той час, хто знає що може бути заявив потихо др. Костельник до вілхочячого в аудієнції священника.

Зараз священство виконує свої церковні практики по давньому. Люди погодилися зі станом, який зараз є, а окремим священникам про котрих здається, що вони підписали декларацію, заборонено сповідати вірних. Вони цього придержуються. В часі їхніх проповідей зараз можна почути небагато, говорять, щоб брат братову кров не проливав і т.п. Деякі знають, що пап римський піднявся боронити греко-католицькі церкви, перед культурними народами світу. Це їх підбадьорує і в явяк-ку в цим до революційних наших змагань почали ще краще ставитися.

С л а в а У к р а ї н і .

Постій, дня 28.5.1946 р.

54

ЗАСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС СПРАВИ № _____

У справі (розділі опису, закінченому описі) підшито і пронумеровано 54
(п'ятьдесят чотири) аркушів;
у тому числі літерні номери _____;
пропущені номери _____
+ аркушів внутрішнього опису _____

Особливості фізичного стану та формування справи	Номери аркушів
1	2

Голов. спец. архіву
Посада _____ (підпис)
20.08. 2018 року

Г. Суч
(ініціали (ініціал імені), прізвище)